

ÅRSREDOVISNING

1997

SÖDRA

Innehåll

Översikt

Styrelsens ordförande 2
Koncernchefen 4
Koncernöversikt 6
Medlemmar 10

Dotterbolag och divisioner

Södra Skog 14
Södra Transport 16
Södra Cell 17
Södra Timber 20
Södra Skogsenergi 22
Södra Finans 24

FoU, Miljö, Personal

FoU 26
Miljö 29
Personal 30

Årsredovisning

Förvaltningsberättelse 32
Resultaträkning 34
Balansräkning 36
Finansieringsanalys 38
Bokslutskommentarer 39
Vinstdisposition 43
Revisionsberättelse 44
Fem år i sammandrag 45
Styrelse 46
Koncernledning 48
Adresser 49

Produktion: AdEra Syd, Ljungby och SÖDRAs koncernstaber Information och Ekonomi

Tryckning: Halls Offset, Växjö

Tryckt på Media Print Silk 240/130 g totalt klorkemikaliefritt papper (TCF)

Sammanfattning

- Koncernens resultat efter finansnetto förbättrades till 592 MSEK (-318).
- Avkastning på sysselsatt kapital var 12 procent (-3).
- Medlemsantalet ökade med 339 till 31 378. Den anslutna skogsmarksarealen utökades med ca 30 000 hektar till drygt 1,7 miljoner hektar.
- Virkesanskaffningen ökade till 10,5 miljoner m^3fub (8,6).
- Totalt producerades 1 188 000 ton (995 000) pappersmassa och 614 000 m^3 (539 000) sågade trävaror. Leveranserna av biobränsle uppgick till 2,0 miljoner m^3s (1,7).
- Investeringarna uppgick till 356 MSEK (939).
- Medelantalet anställda var 2 597 (2 604).
- Utdelning föreslås genom ränta på insatskapitalet med ca 19 MSEK samt efterlikvid baserad på värdet av medlemmarnas virkesleveranser med ca 173 MSEK.

Översikt

Styrelsens ordförande

Koncernchefen

Koncernöversikt

Medlemmar

Anskaffningen och leveranserna av virke nådde rekordvolym.

Styrelsens ordförande

Lars-Eric Åström

För skogsägaren är god lönsamhet, avsättning för virket och samhällets respekt för förvaltarskapet avgörande för engagemanget och framtidstron på skogen som näring. Det är också SÖDRAs mål. Under 1997 var virkesleveranserna från medlemmarnas rekordhöga, både vad gäller timmer och massaved. Tack vare att virkespriserna i största utsträckning kunde bibehållas året ut blev lönsamheten något bättre än året innan. Den reala prisnivån på virket har dock trendmässigt sjunkit, samtidigt som exempelvis råvarukostnadens andel av färdigvarupriset för trävaror och massa under året legat på en historiskt hög nivå. Slutsatsen är densamma som i andra branscher: ökade volymer och större effektivitet i förädlingsledet är ett måste för att skogsgårdens lönsamhet ska kunna behållas.

För lönsamheten i det sydsvenska skogsbruket har SÖDRA därför bl a beslutat om investeringar i ny sågkapacitet och en utbyggnad av massaproduktionen i Mönsterås. Med utbyggnaden av massakapaciteten ökar våra möjligheter att ta emot mer massaved. Det medger större aktivitet i den medlemsägda skogen och avsättningsmöjligheter för nya medlemmar. Vi utnyttjar också den befintliga anläggningen bättre, vilket ökar lönsamheten och betalningsförmågan för virkesråvaran.

SÖDRAs verksamhet är bra för alla skogsägare men bäst för sina ägare är en devis som mycket väl speglar föreningens betydelse både historiskt, i dagsläget och inför framtiden. Vi har anledning att vara stolta över det som åstadkommits under de 60 år föreningen funnits, tack vare samverkan mellan enskilda familjeskogsbrukare i södra Sverige. Självfallet har även de som stått utanför fått del av såväl den fungerande marknaden som den kunskapsuppbyggnad om skogsvård och vidareförädling som SÖDRA och våra föregångare bidragit till. Det måste dock alltid vara ett mervärde att vara medlem i föreningen. Genom huvuduppgiften att ge medlemmarna avsättning för virket till bra priser har föreningen byggt upp en konkurrenskraftig industri. Genom god förräntning på det kapital som investerats får vi som medlemmar en direktavkastning i form av efterlikvid och utdelning på insatserna, vad vi i dagligt tal kallar insatsränta. Räntan har de senaste tio åren i genomsnitt varit 9,6 procent medan efterlikviden varierat med konjunkturen.

I och med höstens riksdagsbeslut ändrades lagen om ekonomiska föreningar till det bättre i flera avseenden. Det är en stor framgång för SÖDRA och hela föreningsrörelsen att vi nu är ytterligare några steg närmare likvärdiga regler för ekonomiska föreningar och aktiebolag. Två av förändringarna har varit särskilt angelägna för SÖDRA att få genomförda och därför lyfts fram i den politiska processen. Det är dels taket för insatsräntan som nu försvinner, dels möjligheten att införa insatsemission som ett sätt att ge medlemmarna del i föreningens värdetillväxt. Insatsemissionen blir möjlig att använda för 1998 års verksamhet i de föreningar som så tillåter i sina stadgar.

Höstens ägarmöten var en stor kraftsamling för att diskutera de långsiktiga frågorna för vårt SÖDRA. Resultatet presenterades på skogsbruksområdenas årsmöten och visar på ett stort engagemang från medlemmar och förtroendevalda. Synpunkterna som kom fram ligger nu till grund för styrelsens fortsatta strategiarbete. Vi kan konstatera att medlemskåren är positiv till införandet av insatsemission. Jag hoppas därför att styrelsen redan till årets föreningsstämma ska kunna föreslå att stadgarna ändras så att detta blir möjligt från och med 1999.

För en ekonomisk förening som verkar på en helt konkurrensutsatt marknad måste en påtaglig del av mervärdet i medlemskapet komma i form av avkastning på delägandet. Hittills har föreningslagen begränsat möjligheterna till insatsränta och därmed gett insatskapitalet en mer undanskymd roll ur avkastningssynpunkt. För att i framtiden kunna attrahera inte minst nya skogsägare att bli medlemmar måste vi i ännu större utsträckning kunna visa att medlemskapet i SÖDRA också är en god investering. Det långsiktiga målet måste vara att ägandet i SÖDRA blir så attraktivt att vi snarare talar om en insatsrättighet än en insatsskyldighet.

Den framtida strukturen för SÖDRA som förening och industrikoncern har också lyfts fram på många ägarmöten. För att hålla jämna steg med omvärlden kommer det att krävas en fortsatt expansion och god lönsamhetsutveckling för SÖDRA. Marknaden för våra produkter blir i allt större utsträckning global samtidigt som konkurrensen i vårt närområde blir allt hårdare från mer avlägsna aktörer. För att bevara den styrka som SÖDRA har i dag måste föreningen växa i takt med omvärlden. Ett skogsföretag som vårt kan inte nöja sig med att följa och agera utifrån utvecklingen inom landets gränser ens på råvarusidan. Vår närmarknad är definitivt inte bara södra Sverige. Inte heller enbart Sverige utan också angränsande länder runt Östersjön. Deras råvaruresurs är en del av den närmarknad som vi arbetar på. Det är mot den bakgrunden som SÖDRA beslutat att tillsammans med den finska skogsägarföreningen Metsäliitto utreda råvaruförsörjningen till ett eventuellt framtida massabruk i nordöstra Tyskland.

För skogsägaren har SÖDRA stor betydelse för möjligheterna att avsätta virket.

Detta är också ett viktigt argument i konkurrensärendet som under 1998 behandlas av marknadsdomstolen efter det att konkurrensverket överklagat det friande beslutet i Stockholms tingsrätt. Det finns anledning att trots det friande beslutet vara mycket kritisk mot konkurrenslagen när den medger tolkningar på det sätt som tingsrätten gjorde på de punkter där man gick på konkurrensverkets linje. SÖDRA kräver därför att konkurrenslagen får en sådan utformning att det inte råder någon tvekan om att småföretagare, oavsett gemensam storlek, har rätt att samverka på en marknad där motparten är större och starkare än den enskilde råvaruleverantören, i vårt fall skogsägaren. Att man sedan inte får missbruka sin ställning är självfallet ett viktigt samhällskrav som alla ställer upp på.

Näringspolitiskt har också miljöfrågorna en mycket framskjuten position. Ökat miljömedvetande hos allmänheten och ökad ambition från samhället och politiker att få en hållbar samhällsutveckling borgar för goda framtidsutsikter för skogsnäringen. Den inhemska skogsnäringen hamnar dock ibland i skottgluggen. Ofta skärs alla över en kam och gamla försyndelser läggs det nya skogsbruket till last, samtidigt som man inte gör någon skillnad på småskaligt och storskaligt skogsbruk.

Man får lätt en känsla av att det finns de som tror att mänsklig existens på jorden är möjlig utan miljöpåverkan. Verkligheten är en annan och återspeglas på ett realistiskt sätt i skogsvårdslagen som ger miljö- och produktionsmål lika tyngd. Skogsstyrelsens utvärdering visar att skogsbruket i stort sett lever upp till detta men att vi som skogsägare måste bli ännu bättre. Det gäller främst röjningsbehovet och valet av föryngringsmetoder, men också gallringsbehovet påtalas.

De gröna skogsbruksplanerna är här ett viktigt instrument för att både ha en överblick över skogstillgångarna och skogsvårdsbehovet samt inte minst för att på ett mer systematiskt sätt slå vakt om de naturvärden som finns på fastigheten. Den gröna planen är också grunden i den certifieringsmodell SÖDRA bygger upp för att möta en eventuell efterfrågan på marknaden. Fokusering på miljöfrågor i samhället skapar nya möjligheter som vi gemensamt genom SÖDRA ska ta tillvara på bästa sätt. Tyvärr har miljödebatten inte orkat ända fram – delarna är fortfarande viktigare än helheten. Helheten, som vi i SÖDRA lyfter fram, är en så god total resurshushållning som möjligt. Däri ingår ekonomisk optimering med god miljöhänsyn både i skogen och industrin. Med internationell konkurrenskraft som ger ett bra ekonomiskt resultat är vi en tillgång för våra medlemmar och anställda liksom för samhället i stort.

Under behandlingen av konkurrensärendet mellan SÖDRA och konkurrensverket gjorde Stockholms tingsrätt ett studiebesök hos en SÖDRA-medlem.

Koncern-chefen

Helge Eklund

Fjolårets resultat innebar en kraftig förbättring jämfört med 1996 men når ändå inte upp till koncernens långsiktiga resultatkrav. I det redovisade resultatet på 592 milj kr ingår en extraordinär intäkt på drygt 200 milj kr som härstammar från en s k lease in-lease out-affär med amerikanska banker gällande Mörrums Bruk. Sammantaget måste alltså resultatet från den renodlade affärsrörelsen därför betraktas som relativt svagt. En ljuspunkt är dock att vi kunde erbjuda medlemmarna avsättning för virket i planerad omfattning. Tyvärr bröts den positiva marknadsutvecklingen under andra halvåret. Priset på sågade trävaror föll kraftigt på grund av överproduktion i branschen. Även marknaden för avsalumassa sviktade på grund av för hög produktion och begynnande problem i Sydostasien.

Bedömningen inför 1998 måste bli omgärdad med flera brasklappar. Under budgetarbetet förutsåg vi ett klart framgångsrikt år. Den prognosen har vi tvingats revidera. Den ekonomiska krisen i Sydostasien har inneburit stora bekymmer, inte minst för pappersmassan. Marknadssituationen har en bit in på det nya verksamhetsåret varit klart ansträngd med stark prispress neråt. I ett läge där flera sydostasiatiska valutor devalveras kraftigt förbrukar massaköparna i första hand sina befintliga lager. Jag utgår dock från att köparna snart behöver fylla på sina lager vilket skulle ge en bättre balans mellan utbud och efterfrågan och medföra en stabilisering av massapriset. Förutsatt att krisen i Sydostasien inte fördjupas bedömer jag att massapriset snart har nått sin botten för att kunna stabiliseras och gå uppåt igen under andra eller tredje kvartalet i år. För de sågade trävarorna, där priserna under slutet av 1997 hamnade i något som närmast kan beskrivas som fritt fall, är det min bedömning att vi kan räkna med en tillnyktring inom branschen så att överproduktionen begränsas. Det skulle i så fall leda till att prisbilden stabiliseras och följs av prishöjningar. Efterhand uppnår vi bättre lönsamhet inom sågverksrörelsen igen. För våra sågverk räknar vi med att 1998 blir ett kärvt år. Prisjusteringar på timmerråvaran har måst tillgripas efter det dramatiska prisfallet på framför allt granprodukterna men SÖDRA måste ändå sägas ge goda priser på skogsägarens timmer.

För vårt energibolag har året marknadsmässigt börjat bra. Prisbilden är fortfarande osäker men det finns anledning att tro att fjolårets negativa resultat vänds till vinst i år.

Trots de ovan skissade reservationerna vill jag i ett helårsperspektiv ändå anlägga en något så när optimistisk syn på verksamheten. Mot slutet av 1997 fattade SÖDRAs styrelse flera investeringsbeslut av stor strategisk betydelse, bl a satsningen på ett helt nytt sågverk i Mönsterås. För skogsägaren är timret den dominerande inkomstkällan. 70 procent av skogsägarens rotnetto kommer från sågtimmer, att jämföra med massavedens 29 procent. Den resterande procenten svarar energisortimenten för. Det är alltså av helt avgörande betydelse för både SÖDRA och den enskilde medlemmen att det finns en modern, konkurrenskraftig sågverksindustri som kan ta hand om sågråvaran på ett kostnadseffektivt sätt, som har betalningskraft för timret och som därmed hjälper till att upprätthålla och på sikt förbättra lönsamheten i familjeskogsbruket. SÖDRA har genom uppbyggnaden av sin massaindustri till en världsledande position visat vad som går att åstadkomma med en ibland djärv men alltid sund investeringspolitik. SÖDRAs medlemmar har genom åren lagt ner stora summor i sina massabruk men också kunnat skörda framgångar. Det är rimligt att också sågverken nu får större del av investeringarna. De egna sågverkens positioner måste stärkas, inte minst mot bakgrund av den allt hårdare internationella konkurrensen även på detta område. Sågnäringen står inte stilla. Våra konkurrenter i bl a Finland och Österrike befinner sig i en kraftig offensiv som vi måste vara beredda att möta. Dessutom går utvecklingen mot allt färre och större kunder som kräver allt färre och större leverantörer. Det gäller för SÖDRA att finnas med i den utvalda skaran och det gör vi genom att i praktisk handling och

genom framtidsinriktade satsningar visa att vi menar allvar med vårt sågverksbolag.

Investeringen i Mönsterås och i våra övriga sågverk ska även kopplas till den satsning på forskning och utveckling inom det trämekaniska området som SÖDRA fortsätter med oförminskad kraft och som beskrivs i ett särskilt avsnitt i årsredovisningen. Även en traditionell bulkmarknad som sågade trävaror blir alltmer specialiserad. Därför är det nödvändigt att utveckla och erbjuda kundanpassade produkter. SÖDRAs allt större andel förädlade trävaror och olika typer av nya byggsystem är exempel på hur vi arbetar för att stärka vår marknadsposition.

Globaliseringen av och strukturutvecklingen inom skogsindustrin kommer att fortsätta. SÖDRA är ett internationellt verksamt företag med en exportandel på 75-80 procent. Våra stora marknader ligger inte i Sverige. För att bevaka och förstärka våra marknadspositioner måste vi vara aktiva i ett internationellt perspektiv. Det betyder att SÖDRAs traditionella strategier måste omprövas och förnyas.

En sådan nyorientering är det samarbete som vi inlett med vår finska systerförening Metsäliitto. Av råvaruskäl finns det inte många områden kvar att expandera inom. I Sydamerika, främst Chile, finns och kommer att finnas långfiberresurser men de kommer sannolikt att behövas för den inhemska konsumtionsökningen. Ryssland har en stor potentiell råvarubas men det är inte sannolikt att denna kan tillgodogöras industriellt inom överskådlig tid. Runt Östersjön återfinns också betydande förråd av barrved. Såväl de baltiska länderna som nordöstra Tyskland och Polen börjar nu få fram avverkningsbar barrskog. Här kommer vi att se en industriell utveckling de närmaste åren.

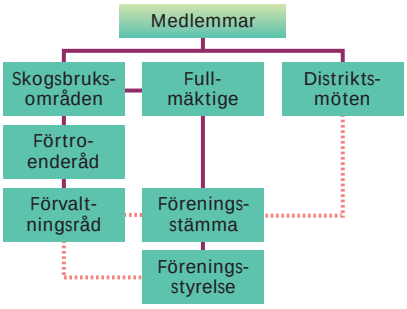
För SÖDRA är det därmed nödvändigt att bevaka utvecklingen inom det här området. Östersjöregionen är numera närmarknad för oss när det gäller fiberförsörjningen. Om SÖDRA ska fortsätta att spela en dominerande roll som barrmassaproducent måste vi vara med och påverka, ta aktiv del i vad som händer och kanske i viss mån försöka styra utvecklingen. Om det byggs nya barrmassabruk i vår omedelbara närhet ska vi alltså finnas med som en av aktörerna. Om det innebär att vi själva ska involvera oss i nya massabruk i Tyskland eller Baltikum är för tidigt att säga. Vi tycker dock att det är viktigt för SÖDRAs medlemmar att vi inte förlorar kontrollen och inflytandet i det som händer så nära vårt eget kärnområde och som, antingen vi vill eller inte, kommer att påverka situationen även för de sydsvenska skogsägarna. Som enskilt företag är vi internationellt sett för små för att klara detta helt på egen hand. Genom samarbete, partnerskap eller allianser får vi dock möjlighet att ge oss in i projekt som syftar till att stärka SÖDRAs roll som barrfibertillverkare.

Östersjöområdet är en gemensam virkesmarknad där SÖDRA nu ökar aktiviteten i Tyskland och Baltikum.

SÖDRAs företagsstruktur befinner sig i ständig förnyelse och omdaning och ska så göra. Bygget blir aldrig färdigt. Vi måste vara lyhörda för de krav på förändring som inte minst den internationella utvecklingen ställer på oss. De grundläggande värdena består dock – kooperativ samverkan mellan många små skogsägare som skapar styrka i det gemensamma uppträdandet. Konjunkturer, världsmarknader och valutakurser kan vi inte påverka. Genom kloka investeringar som ger oss stark konkurrenskraft kan vi dock rusta oss att möta de svängningar som den här branschen utsätts för i allt snabbare takt, och därmed få möjlighet att uppfylla vårt grundläggande uppdrag, att slå vakt om familjeskogsbrukets lönsamhet. Det gör vi inte bara genom en framsynt industriell strategi utan också genom en utdelningspolitik som ska möjliggöra efterlikvid och ränta på insatskapital även de år när resultatet är mindre gott. Ett bevis på att SÖDRA i dag är ett solitt, starkt företag. Denna ekonomiska styrka ska vi slå vakt om.

Koncern-översikt

Södra Skog
Andel av koncernens externa försäljning 25 procent.

Södra Timber
Andel av koncernens externa försäljning 13 procent.

Ett kooperativt företag

SÖDRA är en ekonomisk förening med drygt 31 000 sydsvenska skogsägare som medlemmar. Tillsammans äger de 1,7 miljoner hektar produktiv skog, vilket är drygt hälften av den privatägda skogen inom SÖDRAs verksamhetsområde. SÖDRA är Sveriges största skogsägarförening.

SÖDRAs uppgift är att främja ett aktivt, lönsamt och miljövänligt skogsbruk, att bedriva virkeshandel och att industriellt förädla skogsråvaran till sågade trävaror, pappersmassa och biobränslen. I uppgiften ingår också att aktivt bevaka medlemmarnas näringspolitiska intressen. SÖDRA har genom åren spelat en viktig roll när det gällt att förhindra hämmande och orättvisa belastningar på skogsbruket.

Genom att samarbeta i SÖDRA kan enskilda skogsägare utnyttja den gemensamma styrkan i ett stort företag. Genom egen förädlingsindustri skapas förutsättningar för en långsiktig avsättning av skogsråvaran till tillfredsställande priser.

Den kooperativa ägarformen innebär ett långt fördelat inflytande, där medlemmen har en röst oavsett storleken på skogsinnehavet. Varje medlem tillhör ett skogsbruksområde som på årsmötet väljer sitt förtroenderåd och sina fullmäktige till föreningsstämman. Ordförandena i förtroenderåden bildar förvaltningsrådet, ett rådgivande organ till styrelsen. Föreningsstämman, som hålls varje år och är högsta beslutande organ, utser föreningsstyrelsen.

Verksamheten

Verksamheten är organiserad i fem dotterbolag / divisioner samt serviceenheter och koncernstaber. De operativa enheterna arbetar med eget lönsamhetsansvar inom avgränsade affärsområden. Den industriella verksamheten bedrivs inom de helägda dotterbolagen Södra Timber, Södra Cell och Södra Skogsenergi.

Södra Skog

Södra Skog är SÖDRAs operativa organisation för medlemmarnas skogsbruk. Divisionen svarar för handeln med skogsråvara och tillhandahåller skoglig service till medlemmarna i form av avverkning, skogsvård och rådgivning m m. Verksamheten bedrivs inom 51 skogsbruksområden som tillsammans bildar fem regioner.

Södra Skog svarar för virkesanskaffning och virkesförsäljning till egna och externa industrier. 1997 anskaffades totalt 10,5 milj m^3fub. Av den anskaffade volymen gick 52 procent till egna massabruk, 12 procent till egna sågverk, 5 procent till Södra Skogsenergi och 31 procent till externa industrier, främst sågverk. Den fältanskaffade volymen rundvirke motsvarade ca 10 procent av den totala avverkningen i landet.

Södra Timber

Södra Timbers sågverk producerade 1997 drygt 600 000 m^3 sågade trävaror, vilket motsvarade 11 procent av den totala produktionen inom SÖDRAs verksamhetsområde. 43 procent av produktionen vidareförädlades genom hyvling, fingerskarvning, exaktkapning, nedtorkning och annan efterbearbetning. Närmare tre fjärdedelar var granvaror och resterande del furuvaror, huvudsakligen avsedda för byggändamål.

Södra Cell

Södra Cell är en av världens ledande tillverkare av avsalumassa med produktion i Mönsterås, Mörrum och Värö. Massan säljs huvudsakligen till pappersbruk i Västeuropa. Drygt två tredjedelar av massan används för tillverkning av skriv- och tryckpapper, resterande del används till kartong, mjukpapper och olika specialpapper. Produktionen 1997 på ca 1,2 miljoner ton motsvarade 11 procent av Sveriges totala massaproduktion och 44 procent av produktionen av blekt sulfatmassa för avsalu. Drygt tre fjärdedelar av Södra Cells produktion är TCF-massa, dvs massa som bleks helt utan klorkemikalier.

Södra Cell
Andel av koncernens externa försäljning 57 procent.

Södra Skogsenergi

Södra Skogsenergi är ett av Sveriges största bioenergiföretag med branschens bredaste produktsortiment. 1997 års leveranser, 2,0 milj m³s, motsvarar i energi 1,9 TWh. Förutom bränsleflis och torv produceras förädlade biobränslen i form av pellets och träpulver. Bränslet säljs till kommunala värmeverk och industrier m fl. Södra Skogsenergi svarar för närmare en fjärdedel av den totala försäljningen av biobränslen inom verksamhetsområdet.

Södra Skogsenergi
Andel av koncernens externa försäljning 3 procent.

Ekonomiska mål

De övergripande ekonomiska mål för koncernen som föreningsstyrelsen lagt fast avser lönsamhet, soliditet och utdelning till ägarna. Målen gäller som genomsnitt över en konjunkturcykel, ett betraktelsesätt som är nödvändigt på grund av de stora resultatsvängningar som präglar SÖDRA.

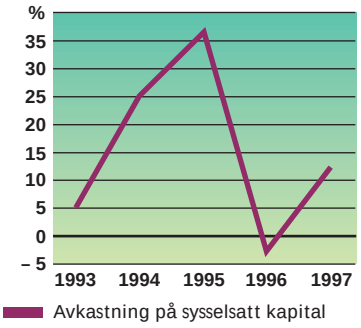
Lönsamheten mäts som avkastning dels på totalt sysselsatt kapital, dels på eget kapital. Koncernmålet är 14 procents avkastning på det sysselsatta kapitalet (vilket motsvarar 13 procent på det egna kapitalet). Utfallet senaste femårsperioden har varit 15 procent.

SÖDRAs verksamhet är kapitalintensiv och starkt konjunkturberoende. Den höga rörelserisken måste balanseras med en låg finansiell risk. Målet för den finansiella styrkan, mätt som traditionell soliditet, är 55 procent. Detta är ett högt mål jämfört med övrig industri. Vid utgången av 1997 var soliditeten 55 procent.

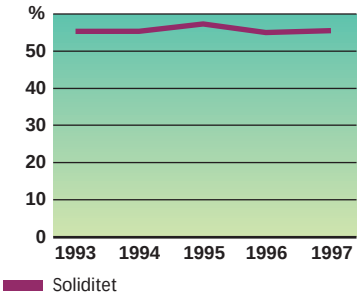
Utdelning till ägarna sker i två former: efterlikvid och ränta på insatskapital. Efterlikviden beräknas på värdet av medlemmens leveranser till föreningen under det gångna året. Av det nuvarande egna kapitalet svarar insatskapitalet för mindre än 10 procent. Resterande eget kapital utgörs av vinstmedel som byggts upp under åren. De kvarstående vinstmedlen kan benämnas gemensamt eget kapital. Efterlikviden kan ses som en utdelning på detta kapital.

Målet för den sammantagna utdelningen (räntan och efterlikviden) är minst 3 procent per år efter skatt beräknat på eget kapital. För 1997 föreslår styrelsen en utdelning på 3 procent, bestående av 5,5 procent ränta på insatskapitalet samt efterlikvid med 8 procent på leveransvärdet. Under senaste femårsperiod har den sammantagna utdelningen varit 2,5 procent i snitt.

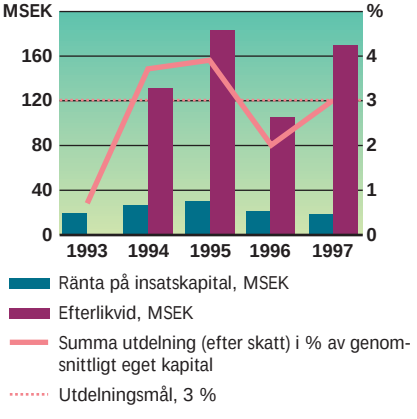
Avkastning på sysselsatt kapital

Soliditet

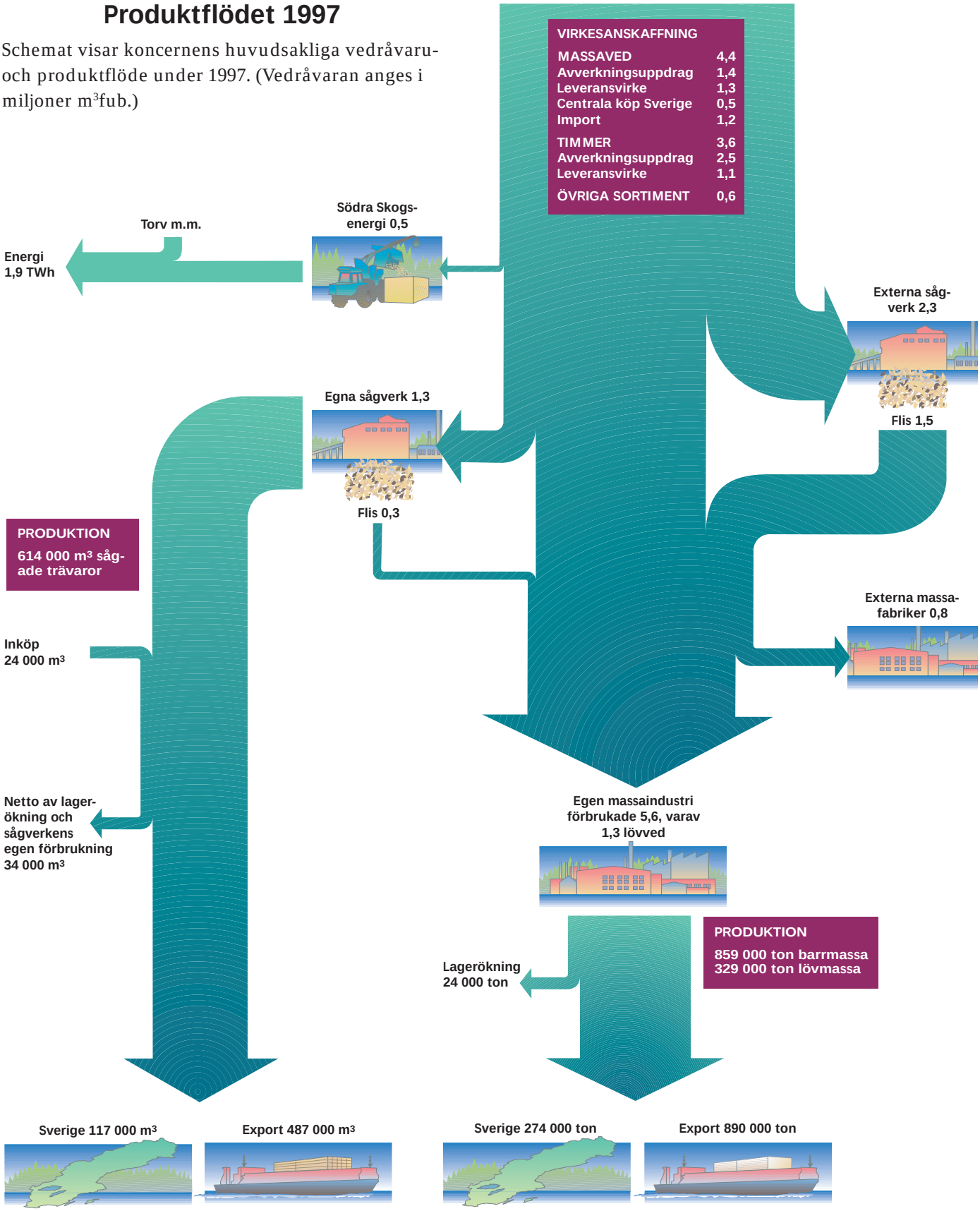

Utdelning

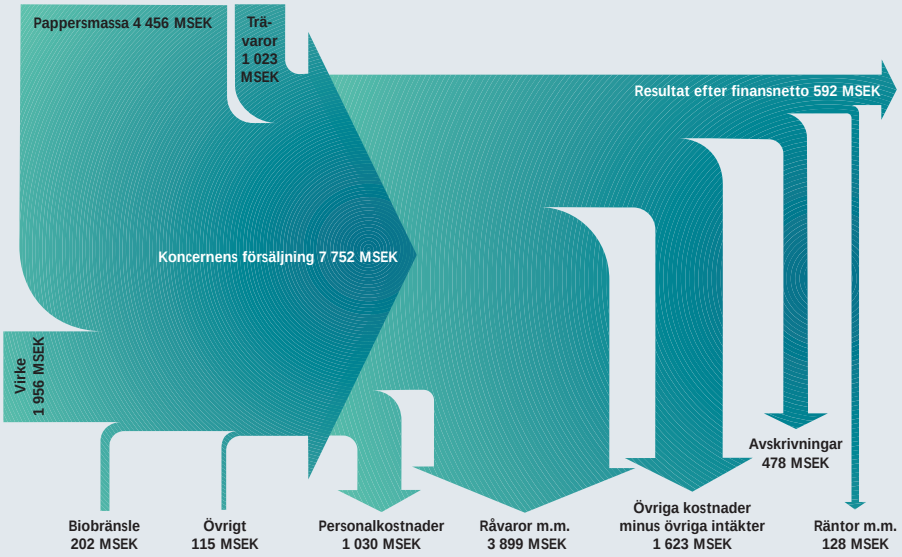

Produktflödet 1997

Schemat visar koncernens huvudsakliga vedråvaru- och produktflöde under 1997. (Vedråvaran anges i miljoner m³fub.)

1997 års resultat

1997 års resultat

Diagrammet, som baseras på resultaträkningen, visar hur resultatet räknats fram.

Försäljning: Koncernen sålde varor och tjänster för 7 752 MSEK. Interna affärer har frånräknats, t ex leveranserna av virke från Södra Skog till egna industrier.

Personalkostnader: 1 030 MSEK användes till löner och sociala avgifter m m.

Råvaror m m: Vedråvaran är den största kostnadsposten. Totalt användes 3 899 MSEK för inköp av olika råvaror och material.

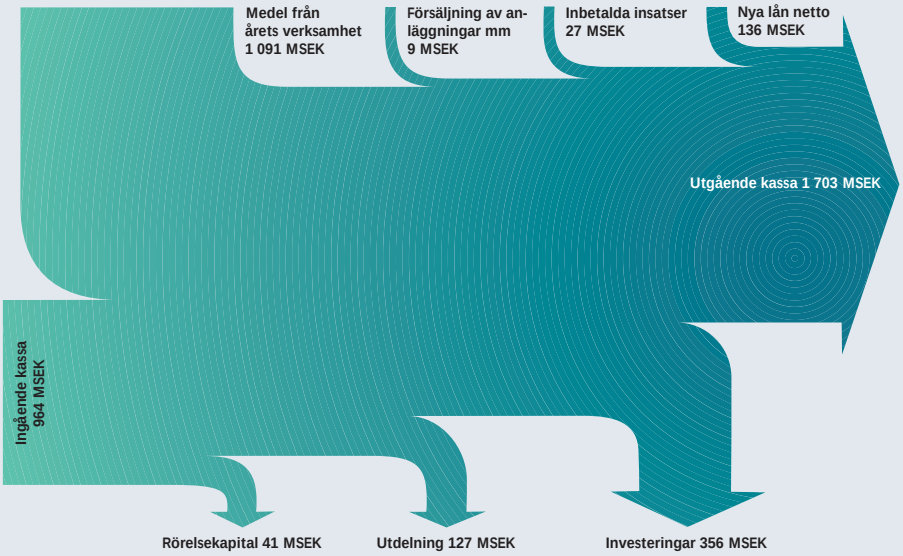
Övriga kostnader minus Övriga intäkter: Häri ingår bl a transport- och försäljningsomkostnader men även vissa plusposter. Nettot var 1 623 MSEK.

Avskrivningar: Fastigheter, maskiner och annan utrustning slits och minskar i värde och skrivs därför av varje år. Avskrivningarna uppgick till 478 MSEK.

Räntor m m: Räntor betalas för lån och koncernen får in räntor på utlånade pengar. För 1997 blev det ett sammanlagt minus med 128 MSEK. Häri ingår även kursdifferenser på lån i utländsk valuta.

Resultat: Resultatet efter finansnetto uppgick till 592 MSEK.

Så finansierades verksamheten

Så finansierades verksamheten

Diagrammet, som baseras på finansieringsanalysen, visar de större penningströmmarna under året.

Ingående kassa: Vid årets början fanns 964 MSEK i kassan.

Medel från årets verksamhet: Från rörelsen tillfördes 1 091 MSEK. I den summan ingår både plus- och minusposter. Plus utgör koncernens resultat efter räntor samt avskrivningarna, som inte innebär någon utbetalning.

Försäljning av anläggningar m m: Medförde inbetalningar på 9 MSEK.

Insatser: Inbetalda insatser från medlemmarna tillförde 27 MSEK.

Nya lån, netto: Nya lån togs upp och gamla amorterades och löstes. Tillsammans medförde detta ett nettoinflöde på 136 MSEK.

Rörelsekapital: Rörelsekapitalet, dvs nettot av värdet på lager, fodringar och rörelseskulder, ökade med 41 MSEK.

Utdelning: Till ägarna betalades under året 127 MSEK i ränta på insatskapitalet och efterlikvid.

Investeringar: 356 MSEK investerades i anläggningar och aktier.

Utgående kassa: Kassan innehöll 1 703 MSEK vid årets slut.

Medlem-mar

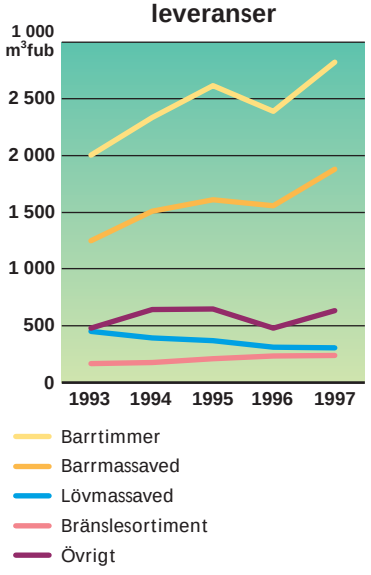
Medlemsutveckling

Antal medlemmar	**1997**	1996
Anslutning	**1/1 31 039**	31 198
Nytillkomna	**+1 241**	+728
Utträden	**- 902**	- 887
Anslutning 31/12	**31 378**	31 039

Ansluten areal, ha	**1997**	1996
Anslutning 1/1	**1 684 267**	1 662 189
Nytillkomna	**+74 250**	+59 116
Utträden	**-43 704**	-37 038
Anslutning 31/12	**1 714 813**	1 684 267

1997 ökade antalet medlemmar med 339 och den anslutna arealen med 30 546 hektar. Medelarealen för de nya medlemmarna motsvarade ungefär medelarealen i SÖDRA som är knappt 55 hektar.

Medlemmarnas virkesleveranser

Medlemslån (MSEK)

	31/12 -97	Skillnad mot 31/12 -96	Räntesats 31/12 -97
Lånekonto	410	+ 29	4,5 %
Skogslån	103	- 4	5 %
Betalningsplaner	340	+ 46	3,5 %
Summa	853	+ 71	

Medlemmens olika roller

Den enskilde medlemmen kan nyttja och påverka sin förening på flera olika sätt – som ägare, som långivare, som leverantör och som köpare av skoglig service.

Leverantör. Det är oftast i leverantörsrollen som medlemmen möter föreningen i sitt vardagliga arbete hemma på gården och vid skrivbordet. När medlemmen levererar sitt virke eller lämnar ett avverkningsuppdrag till SÖDRA används virket antingen i SÖDRAs egna industrier eller säljs till någon extern köpare.

Avsättningsmöjligheterna förbättrades markant under 1997. Året före prioriterades mottagningen av stormfällt virke, vilket medförde svårigheter för många medlemmar att få leverera. 1997 var befriat från allvarligare stormskador och efterfrågan på virke ökade. Sågverksindustrin gick på högvarv och SÖDRAs utbyggda massaindustri behövde mer råvara. Medlemmarnas massavedsvolymer ökade med 0,4 milj m^3fub till 2,2 milj m^3fub och timmervolymerna, omräknat i m^3fub, med 0,3 milj m^3fub till 2,8 milj m^3fub. Totalt, inklusive kubb och specialsortiment, ökade medlemmarnas virkesleveranser med 0,9 milj m^3fub till 5,9 milj m^3fub.

Ägare. Som medlem i SÖDRA är skogsägaren delägare i en koncern med en omsättning på 8 miljarder och med 2 600 anställda. Att SÖDRA är en ekonomisk förening och att ägarna är medlemmar gör inte ägaransvaret mindre än i annat företagande. Genom den demokratiska organisationen ställer medlemmarna gemensamt upp de övergripande målen och ramarna för verksamheten.

Som medlem har skogsägaren också gått vidare från att vara enbart skogsägare till att även vara industriägare. Medlemmarnas skog och industri är en viktig kombination där skogen är råvaruförsörjare till den egna industrin. Förädlingsvärdet i industrin kommer också varje medlem till godo. Målet för den sammantagna utdelningen, efterlikvid och ränta på insatskapital, är i snitt minst 3 procent per år efter skatt, dvs lika med den utdelning som föreslås för 1997.

För att ge möjlighet att i mindre grupper diskutera ägarfrågor genomfördes sammanlagt 460 ägarmöten på olika platser under slutet av året. Tillsammans med förtroendevalda diskuterade närmare 5 000 medlemmar ägarfrågor i SÖDRA. Uppslutningen visar att det finns stort intresse för dessa frågor.

Långivare. Medlemmarna är föreningens största långivare. Genom skogslån, lånekonto och betalningsplaner bidrar medlemmen till SÖDRAs kapitalförsörjning och har samtidigt möjlighet att placera kapital till en god avkastning.

Under 1997 överfördes 127 MSEK till lånekontot i form av efterlikvid och utdelning på insatserna. Medlemmarna tog ut 111 MSEK under året. Efter tillkommande ränta med 13 MSEK blev nettoökningen på lånekontot 29 MSEK. Skogslånet har inte marknadsförts under senare år, vilket förklarar minskningen med 4 MSEK. De ökade virkesleveranserna återspeglas av de innestående medlen på betalningsplanerna, som ökade med 46 MSEK under 1997. Betalningsplanerna innehåller kvarstående medel från slutredovisade avverkningsuppdrag.

Kund. Medlemmen kan utnyttja SÖDRAs skogliga service, som komplement till egna insatser i skogen. I servicen ingår avverkning, skogsvård, skogsbruksplaner, plantförmedling och rådgivning. Avverkningsuppdragen, som utgör den dominerande delen, har ökat under senare år. 1997 fick skogsbruksplanerna ett uppsving genom satsningen på de s k gröna planerna (se Södra Skog).

Medlemsorganisationen

Inom SÖDRA finns cirka 1 000 förtroendevalda. Förtroendemannarollen utvecklas ständigt vilket ställer ökade krav på den förtroendevalde men ger också möjligheter att axla ett större ansvar. Enligt de nya stadgarna svarar förtroenderåden för den kooperativa verksamheten inom skogsbruksområdena. Under 1998 ligger för första gången förtroenderådens verksamhetsplaner till grund för tilldelningen av medel för lokala medlemsaktiviteter.

Som vanligt var det stor uppslutning på skogsbruksområdenas årsmöten. Ett stort antal motioner behandlades, varav 14 gick vidare till distriktsmötena, som sände tre av motionerna vidare till föreningsstämman. Dessa berörde permetrinpreparat, storskalig vedeldning och slopande av skogsavdrag. Föreningsstämman beslutade överlämna motionerna om permetrin och storskalig vedeldning till föreningsstyrelsen medan motionen om slopande av skogsavdrag ansågs besvarad med den redovisning som lämnades vid stämman.

Vid årets distriktsmöten gällde en ny distriktsindelning med sex distrikt mot tidigare åtta. Antalet besökare minskade i förhållande till tidigare år med cirka 400 till 1 100. Orsaken kan inte härledas till att distrikten blivit större. Även i de två distrikt som var oförändrade var den procentuella minskningen lika stor som i övriga. En bidragande orsak kan ha varit att det fanns få stora kontroversiella frågor på dagordningen.

Näringspolitiken allt viktigare

Familjeskogsbruket är beroende av ett gynnsamt klimat för företagandet i Sverige – den sydsvenska skogsgården kan inte flytta utomlands om villkoren är bättre i andra länder. Det är ett av skälen till att SÖDRA bedriver ett omfattande näringspolitiskt arbete, både i egen regi och tillsammans med övriga skogsägarföreningar och LRF.

Årets näringspolitiska verksamhet överskuggades av Stockholms tingsrätts behandling av det av SÖDRA överklagade målet mellan SÖDRA och konkurrensverket. Vid ett vite om 50 miljoner kronor var SÖDRA ålagt av konkurrensverket ”att upphöra med att, när föreningen svarar för försäljningen till tredje man, fastställa priser på sågtimmer och massaved som produceras hos föreningens medlemmar eller vidtaga andra åtgärder som får samma resultat”. Efter huvudförhandling i tingsrätten och syn på en avverkningsplats meddelade rätten i november att man friade SÖDRA, eftersom man inte ansåg att marknadsandelen var oacceptabelt hög eller att SÖDRA hindrar, försvårar eller snedvrider konkurrensen på marknaden i väsentlig omfattning.

Konkurrensverket har överklagat till marknadsdomstolen, vilket innebär att även 1998 kommer att präglas av den ovisshet som processen medför. SÖDRA har kraftfullt framfört till ansvariga politiker att konkurrenslagen måste ändras så att det inte råder någon tvekan om att enskilda producenter har fortsatt rätt att samverka.

Under året beslutade riksdagen om en ny föreningslag. Den nya lagen innebär att ekonomiska föreningar har möjlighet att via insatsemission omdisponera en del av det gemensamt ägda kapitalet till den enskilde medlemmen. Detta kapital kvarstår i föreningen så länge som medlemskapet varar. Hur SÖDRA ska utnyttja möjligheten till insatsemission var en av huvudfrågorna vid höstens ägarmöten. Föreningsstyrelsen avser lämna ett förslag till 1998 års föreningsstämma om att ändra stadgarna så att insatsemission möjliggörs. Förslaget kommer att presenteras vid årets distriktsmöten.

Medlemmarna samlas vid skogsdagar, till utbildning, distriktsmöten och årsmöten i skogsbruksområdet. Årets distriktsmöten samlade omkring 1 100 medlemmar.

Nya stadgar

1997 års föreningsstämma fastställde SÖDRAs nya stadgar. De viktigaste förändringarna är:

- Begränsning sker av den primära målgruppen till fysiska personer, dödsbon, fåmansbolag och allmänningar som äger eller arrenderar skogsmark.
- Medlem kan få erlägga insatser för hela virkesleveransen upp till insatstaket 600 kr per hektar. Det innebär att medlemmar kan begära att begränsningen av det årliga insatsavdraget till max 10 procent av den totala insatsskyldigheten inte ska gälla. Medlemmar med mer än 200 hektar produktiv skogsmark kan begära att få erlägga insatser för hela arealen.
- Insatsavdrag kan endast ske genom avdrag från virkeslikvider och, om styrelsen så bestämmer, genom överföring från efterlikviden.
- Möjlighet skapas för medlemmar att få efterlikvid och ränta på insatskapitalet direkt utbetalad i stället för via lånekontot.

Lönsamheten i skogsbruket

För SÖDRA är en god lönsamhet på medlemmarnas skogsgårdar målet och föreningens olika verksamhetsgrenar är medel för att nå dit.

De stora svängningarna inom skogsbranschen återspeglas till viss del även i resultatutvecklingen i skogsbruket. För skogsgården är det viktigt med en relativt jämn konjunktur. Alltför kraftiga fluktuationer är av ondo för såväl familjeskogsbruket som industrin. En jämförelse mellan priserna på de färdiga skogsindustriprodukterna och skogsråvaran visar att svängningarna för skogsråvaran är betydligt mindre, bl a till följd av SÖDRAs prispolitik.

Den i diagrammen illustrerade resultatutvecklingen utgår från beräknade värden på en tänkt ”typfastighet” inom SÖDRAs verksamhetsområde. Resultatbedömningen baseras på en genomsnittlig virkesintäkt för respektive år. Från denna dras kostnaderna för avverkning och skogsvård samt övriga kostnader. Det framräknade resultatet avser nivån före kapitalkostnader.

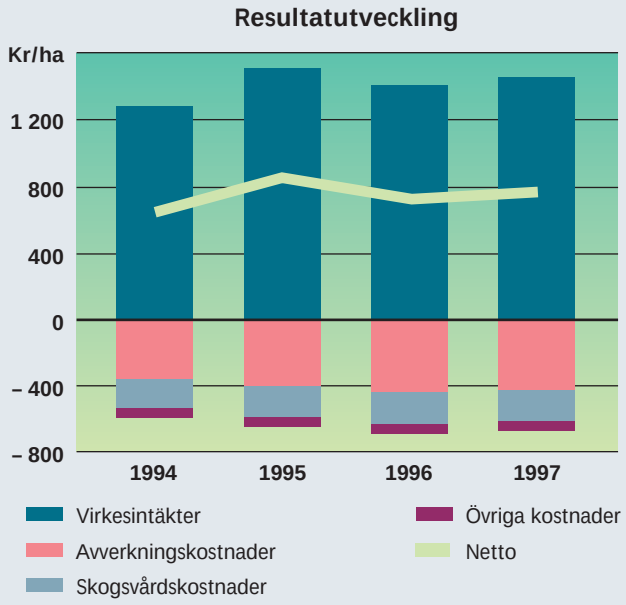
1997 års utfall var 6 procent bättre än 1996 men 9 procent sämre än 1995. Jämfört med 1996 var timmerpriserna högre och massavedspriserna lägre. Samtidigt var kostnaderna för avverkning m m något lägre.

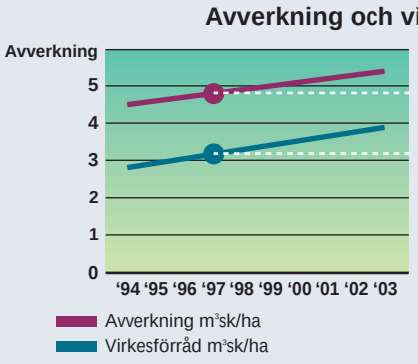
Beräkningarna bygger på en tänkt "typfastighet" i SÖDRAs verksamhetsområde. Lokalt finns stora avvikelser från detta genomsnitt när det gäller virkesförråd, åldersfördelning, tillväxt etc. Det är därför inte möjligt att direkt överföra typfastighetens resultat till en enskild fastighet. En faktor som inte ingår i beräkningarna är de kostnader för naturvårdshänsyn utöver lagkravet som tillkommer vid certifiering av skogsbruket.

- Virkespriset är ett framräknat genomsnittspris för SÖDRAs medlemmar med hänsyn tagen till både premier och eventuella avdrag.
- Avverknings- och skogsvårdskostnader utgörs av genomsnittskostnader i Region Nord.
- Övriga kostnader är verkliga kostnader vid anlitande av företag i Växjötrakten.

Förutsättningar för lönsamhetsberäkning

Virkespris	Genomsnittspris resp. år
Avverkningskostnader	Maskinell avverkning
Skogsvårdsåtgärder	
Hyggesrensning	1,1 % av arealen årligen
Markberedning	1,1 % av arealen årligen
Plantering	1,1 % av arealen årligen
Plantor	2 750 per hektar
Röjning	1,9 % av arealen årligen
Övriga kostnader	
Grön Skogsbruksplan	1/10 av kostnaden årligen
Fullständig skogsförsäkring	
15 m³ grus	
3 timmar maskinarbete (vägar, diken, avlägg)	
3 timmars hjälp med bokföring och deklaration	
Virkesförråd m m	
Virkesförråd	Enligt Riksskogstaxeringen
Omloppstid	90 år
Gallringsandel	34 %

Kalkylen utgår bl a från en möjlig avverkning för perioden 1994–2003 som innebär att avverkningarna successivt ökar, samtidigt som virkesförrådet fortsätter att stiga.

Dotter-bolag och divisioner

Södra Skog

Södra Transport

Södra Cell

Södra Timber

Södra Skogsenergi

Södra Finans

Rörelseresultaten i dotterbolag och divisioner förbättrades i flertalet fall. Produktionen nådde rekordvolymer.

Södra Skog

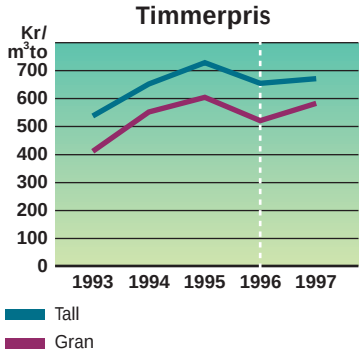
Rörelseresultatet uppgick till 75 MSEK (-33). Förbättringen jämfört med året innan berodde främst på de extraordinära kostnader som då uppstod i samband med arbetet i stormfällda skogar samt fortsatta rationaliseringar och större virkesvolymer.

Försäljningen uppgick till 4 246 MSEK (3 447), varav 2 278 MSEK (1 905) till SÖDRAs egna industrier.

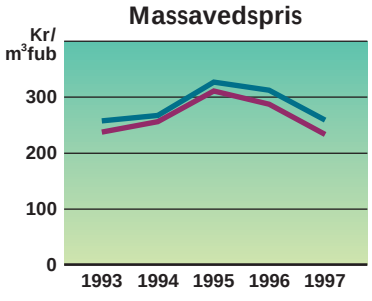
Rekordstor virkesvolym

Kenth Ohlsson, divisionschef

Baspris fritt bilväg o/s, 24 cm i topp, baslängd, från 1 juli 1996 klass 1 och klass 3. (Anm. Nytt klassningssystem gör att 1996–1997 års siffror inte är helt jämförbara med tidigare.)

Baspris fritt bilväg, klass I ved

Virkesmarknad

Året präglades av god efterfrågan på samtliga virkessortiment. Sågverksindustrin producerade på högvarv och förbrukade mycket timmer och SÖDRAs utbyggda massaindustri behövde mer massaved. Det senare medförde också att aktiviteten i gallringsskogsbruket kunde öka.

Timmerpriserna höjdes kring årsskiftet med ca 55 kr per m³to för gran och ca 40 kr per m³to för tall. Grantimmerpriserna var sedan stabila under hela året. Talltimmerpriserna hade en något stigande trend fram till början av hösten.

Den ryckiga och periodvis pressade massamarknaden gav inte utrymme för någon höjning av massavedspriset. Priset på barrmassaved låg oförändrat på 240 kr per m³fub under hela året.

Södra Skogs totala virkesanskaffning uppgick till 10,5 milj m³fub (8,6). Från medlemmarna levererades 1,8 milj m³fub (1,8) som leveransvirke och 4,1 milj m³fub (3,2) som avverkningsuppdrag. Anskaffningen från andra leverantörer i Sverige uppgick till 3,4 milj m³fub (2,9). Importen ökade till 1,2 milj m³fub (0,7), varav 0,2 milj m³fub (0,1) levererades via Södra Eesti AS.

Importen av lövmassaved är fortsatt viktig för koncernens virkesförsörjning, då den inhemska tillgången inte är tillräcklig. Importen av lövmassaved uppgick till 957 000 m³fub (697 000) och av barrmassaved till 261 000 m³fub (40 000). Den ökade barrvedsimporten berodde bland annat på svårigheter att köpa stora volymer lövved utan att samtidigt ta emot barrved.

Utbudet av virke svarade upp mot den större efterfrågan. Under året slutfördes avverkningsuppdrag som 1995–96 sköts upp för att göra det möjligt att ta hand om det virke som föll för stormen i november 1995.

Av Södra Skogs totala virkesleveranser på 10,5 milj m³fub gick 5,5 milj m³fub (4,3) till Södra Cell, 1,3 milj m³fub (1,1) till Södra Timber och 0,5 milj m³fub (0,5) till Södra Skogsenergi. Den externa försäljningen uppgick till 3,2 milj m³fub (2,7).

Skoglig service

Södra Skog har en organisation med heltäckande skoglig service, vars uppgift är att komplettera medlemmarnas egna insatser i skogen. Den service som erbjuds är avverkning, skogsvård, skogsbruksplaner, plantförmedling och rådgivning. Avverkningsuppdragen, som utgör den dominerande delen av verksamheten, ökar successivt. Under året ökade även gallringarna påtagligt, vilket var önskvärt både med tanke på skogsvården och efterfrågan på virke.

Fältorganisationen avverkade 4,1 milj m³fub (3,2). Lagret av avverkningsuppdrag var vid årsskiftet 1,4 milj m³fub (1,4).

Plantförsäljningen ökade till 23,6 milj plantor (23,3), varav 14,2 milj barrot och 9,4 milj täckrot. SÖDRA är en av landets ledande leverantörer av plantor till det privata skogsbruket. Södra Skogsplantor AB levererade 12,5 milj plantor (11,0), varav 7,4 milj plantor (8,0) från Flåboda plantskola.

Arealen upprättade skogsbrukplaner ökade kraftigt i och med övergången till de s k gröna planerna.

Av Södra Skog utförd service	1997	1996	1995	1994	1993
Avverkning, milj m³fub	**4,1**	3,2	3,6	3,3	2,7
Markberedning, ha	**6 600**	5 300	5 300	3 600	4 300
Plantering, ha	**2 300**	2 700	3 000	2 100	2 300
Röjning, ha	**2 200**	2 800	2 000	1 400	1 800
Skogsbruksplaner, ha*	**85 100**	1 500	10 700	11 800	29 800
Plantförsäljning, milj st	**23,6**	23,3	20,1	15,6	16,8

*) Avser slutligt upprättade planer. Den fältarbetade volymen uppgick till drygt 50 000 ha 1996 och ca 100 000 ha 1997.

Miljö

Efter det att skogsägarrörelsen lämnat den svenska FSC-processen (Forest Stewardship Council) startade SÖDRA arbetet med att skapa en modell för skoglig miljöcertifiering, som tar hänsyn till det småskaliga familjeskogsbrukets speciella struktur. Modellen bygger på den gröna skogsbruksplanen, naturvärdesbedömning före avverkning och miljöstyrningssystem enligt EMAS. Under året pågick förberedelser för att införa EMAS i samtliga regioner.

Det s k gröna bokslutet färdigutvecklades och togs i drift i och med att fullskaleförsök gjordes på drygt 200 slutavverkningar. Det gröna bokslutet innebär en betygssättning av den naturhänsyn som tas vid slutavverkningar. Nya rutiner för naturvärdesbedömning vid all avverkning utformades med sikte på att börja användas från 1998. Enligt rutinen ska en naturvärdesbedömning göras innan avverkningskontrakt tecknas.

Årets miljöutbildning omfattade bl a naturvård och ekologi för naturvårdsombuden samt utbildning av nya skogsbruksplanläggare. Vidare påbörjades studiecirkelverksamheten för medlemmar med boken Liv i skogen som grund.

Personal och organisation

Medelantalet anställda var 426 (420). Personalökningen beror på satsningen på de gröna skogsbruksplanerna. Det s k OCH-projektet, som syftar till arbetsväxling för maskinförare och rationellare organisation för serviceverksamheten, har börjat få genomslag och erfarenheterna är goda. Ett omfattande kompetensutvecklingsprogram för tjänstemännen togs fram under året. Syftet är att för varje befattning genomföra vidareutbildning med sikte på ytterligare ökad kompetens och konkurrenskraft.

Utsikter för 1998

I inledningen av 1998 var trycket stort på priserna för pappersmassa och sågade trävaror. Timmerpriserna sänktes med ca 7 procent under första kvartalet.

Efterfrågan på virkesråvara väntas bli hög även 1998, trots nuvarande svaga marknadsläge. Det innebär att skogsägarna i stor utsträckning kommer att kunna leverera virke i önskad omfattning.

Miljöarbetet drivs vidare med målet att ta i bruk en egen modell för skoglig certifiering och att införa miljöstyrningssystem enligt EMAS. Gröna skogsbruksplaner för 150 000 ha skog ska produceras, vilket innebär en 50-procentig ökning jämfört med 1997.

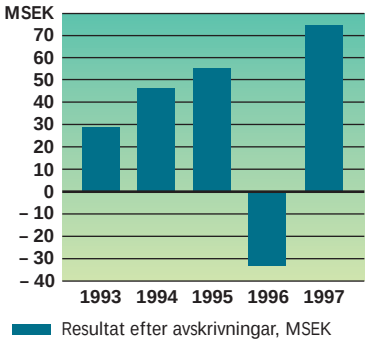
Rörelseresultatet väntas hamna på en för verksamheten normal nivå.

Verksamhet

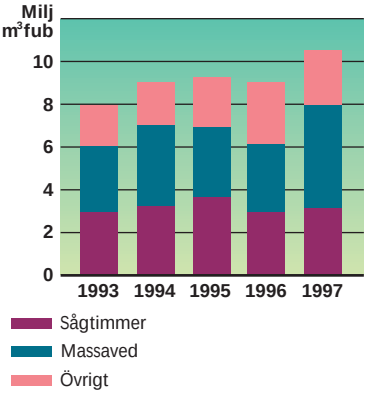
Södra Skog är SÖDRAs operativa organisation för medlemmarnas skogsbruk. Målet för divisionen är att skapa största möjliga ekonomiska nytta för medlemmarnas skogsbruk och samtidigt nå det lönsamhetsmål styrelsen satt upp.

Södra Skog svarar för virkesanskaffningen till SÖDRAs massabruk, sågverk och energibolag samt till externa industrier. Verksamheten bedrivs i fem regioner som är indelade i 51 skogsbruksområden.

Resultat efter avskrivningar

Virkesleveranser

Fakta	1997	1996
Försäljning, MSEK	**4 246**	3 447
varav till egen industri	**2 278**	1 905
Rörelseresultat, MSEK	**75**	– 33
Investeringar, MSEK	**9**	84
Medelantal anställda	**426**	420
Virkesleveranser, milj m³fub	**10,5**	8,6

Södra Transport

Verksamhet

Södra Transport AB är omsättningsmässigt ett av landets tio största transportföretag. Bolaget sorterar operativt under division Södra Skog men redovisas som en självständig resultatenhet. Merparten av uppdragen avser inleveranser av råvara till egna industrier och utleveranser av massa och sågade trävaror. Uppdragen omfattar även råvaruleveranser till externa mottagare. Huvuddelen av transporterna utförs av externa transportföretag. Det egna åkeriet har ett drygt tiotal fordon.

Transporter (1 000 m³fub)	1997	1996
Massaved till massaindustrin	**4 181**	3 360
Sågtimmer till sågverk	**1 970**	1 856
Sågverksflis till massaindustrin	**1 818**	1 581
Skogsbränsle och sågverkens biprodukter till värmeverk	**568**	568
Kutterspån och sågspån till spånskiveindustrin	**156**	140
Summa, 1 000 m³fub	**8 693**	7 505
Bark och torv till värmeverk och industri (ton)	**174 000**	128 000
Sågat virke från sågverk till hamn/kund (m³)	**98 000**	61 000
Massa från fabrik till hamn/kund (ton)	**73 000**	73 000

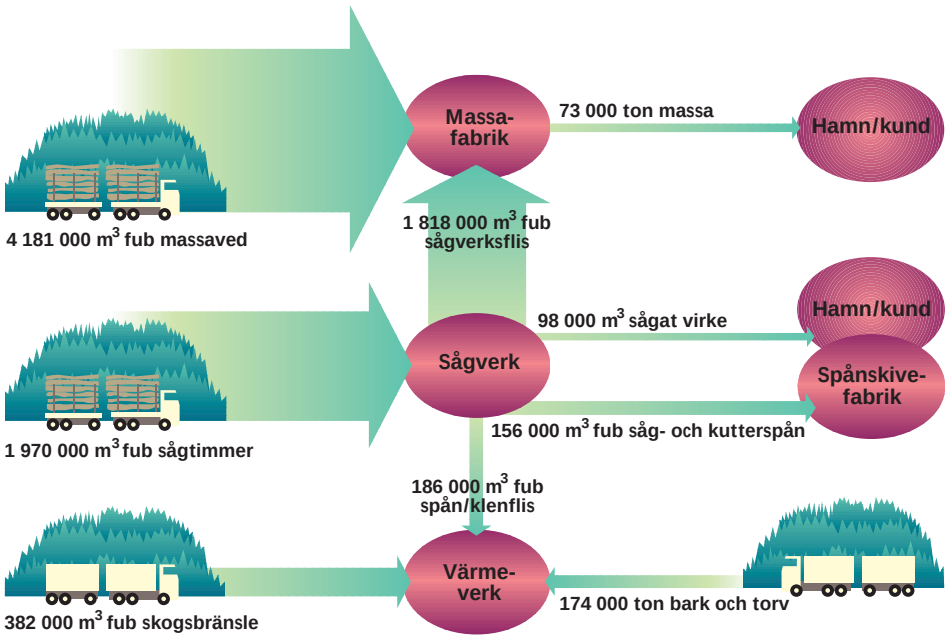
Rörelseresultatet uppgick till 8 MSEK (6). Försäljningen nådde 485 MSEK (438), varav externt 71 MSEK (54). Medelantalet anställda var 57 (52).

Det höga kapacitetsutnyttjandet vid massabruk och sågverk medförde stort råvarubehov och därmed rekordstora transportvolymer. Viss terminallagring av vedråvara förekom. Särskilt under hösten överensstämde virkesflödet från fältorganisationen mycket bra med industrins behov, vilket medförde korta avtransporttider.

Totalt transporterades 8,7 milj m³fub (7,5) skoglig råvara av olika slag, 73 000 ton pappersmassa (73 000), 98 000 m³ sågade trävaror (61 000) samt 174 000 ton bark och torv (128 000).

Utvecklingen av effektivare operativa system fortsatte. De första fordonsdatorerna installerades i två egna rundvirkesfordon och kommunikationen ska testas under 1998. Transportplaneringssystem, kundregister och transportörsregister vidareutvecklades under året, med planerad fortsättning in på 1998.

Miljöbelastningen från transporterna kunde reduceras genom förbättrad transportplanering och fler returtransporter. Samtliga egna fordon har gått över till att använda nedbrytningsbara hydrauloljor. Södra Transports krav är att alla entreprenörer som anlitas ska ha gjort samma övergång under 1998. Testerna med att använda blandbränsle, diesel och etanol, i egna fordon avslutades under året. Någon fortsättning är för närvarande inte aktuell på grund av bristande ekonomi och begränsad tillgång på etanol. Dieselförsäljningen (enbart miljödiesel av klass 1) uppgick till 21 milj liter (17).

Av Södra Transport transporterade volymer.

Rörelseresultatet uppgick till 689 MSEK (-235). Förbättringen berodde bl a på högre massapriser, större volymer, lägre produktionskostnader per ton, färre intrimningar samt en leasingtransaktion som gav ett nettoresultat på 216 MSEK.

Försäljningen ökade till 4 456 MSEK (3 478), varav 3 428 MSEK (2 522) avsåg export.

Marknad

Efterfrågan var hög på papper och kartong. Produktionen av papper och kartong steg i Västeuropa med 8 procent, i USA med 5 procent och i Japan med 3 procent.

Efterfrågan på massa var rekordhög både i Europa och USA. De totala leveranserna av blekt kemisk avsalumassa till dessa marknader ökade med 5 respektive 10 procent. I Asien utvecklades efterfrågan betydligt ryckigare, med väsentligt lägre inköp under årets senare del. Södra Cells leveranser nådde ny rekordnivå med 1 165 000 ton (1 010 000).

Producenternas lager av massa var förhållandevis höga vid årets början. Till halvårsskiftet hade det s k Norscanlagret sjunkit till 1,6 milj ton. Senare steg lagret åter, till 1,8 milj ton vid årets slut.

Priset på blekt barrmassa låg vid utgången av 1996 på 560 USD per ton. Under första delen av 1997 var priserna under press, för att bottna på nivån 500 USD under våren. Därefter inleddes en återhämtning. I oktober var noteringen 610 USD med förväntningar om ytterligare uppgång. Dessa infriades emellertid inte och priserna hamnade i stället under förnyad press, delvis som följd av den ekonomiska oron i Asien och dess negativa påverkan på massamarknaden.

Den svenska massaindustrin hade god konkurrenskraft gentemot den nordamerikanska. Till detta bidrog dollarkursen som i snitt låg på 7,62 SEK (6,70) och periodvis över 8,00. Konkurrensläget för lövmassa var sämre. Den växande sydostasiatiska massaindustrin, bland annat den indonesiska, fick sina redan tidigare låga produktionskostnader i USD sänkta i och med de kraftiga nedskrivningar av valutorna som följde i spåren på börskrascher m m.

Produktion och investeringar

Den svenska produktionen av blekt sulfatmassa för avsalu uppgick till 2,7 milj ton (2,4). Vid SÖDRAs massabruk producerades 1 188 000 ton (995 000), varav 329 000 ton (310 000) lövmassa. Detta är den hittills högsta produktionen, främst beroende på fjolårets utbyggnad av Mönsterås Bruk, men även på grund av produktionsrekord vid Mörrums Bruk och Värö Bruk. Tillverkningen av klorkemikaliefri massa, Z-massa, ökade till 913 000 ton (851 000), motsvarande 77 procent (86) av produktionen.

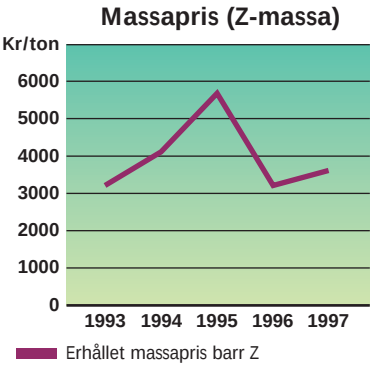
Vid **Mönsterås Bruk** uppgick investeringarna till 116 MSEK (555), varav för miljövård 33 MSEK. Produktionen nådde 507 000 ton (394 000) klorkemikaliefri massa, varav 228 000 ton lövmassa. I slutet av året var produktionstakten ca 530 000 årston, sedan mycket arbete lagts ner på att få ökad driftstabilitet och tillgänglighet. Vid höststoppet byggdes kokarna om för en modifiering av koktekniken. Förändringar genomfördes även i blekeriet och tillsammans ska dessa åtgärder ge en starkare och jämnare massakvalitet. I december togs beslut om att bygga ut brukets kapacitet från 550 000 ton till 750 000 ton per år.

Södra Cell

Snabba svängningar på marknaden

Tom Almgren, VD

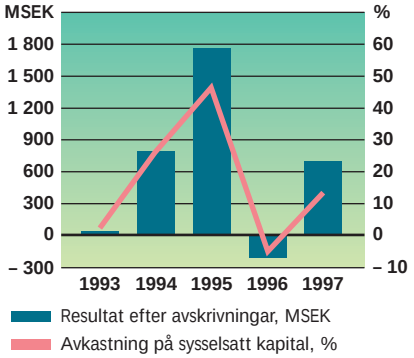
Verksamhet

Södra Cell är en av världens ledande tillverkare av avsalumassa, med en kapacitet på 1,3 miljon ton om året. Produktionen sker vid massabruk i Mörrum, Mönsterås och Värö. Massan säljs huvudsakligen till pappersbruk i Västeuropa. Drygt två tredjedelar av produktionen används för tillverkning av skriv- och tryckpapper, resterande för kartong, mjukpapper och olika specialpapper.

Styrelse

Helge Eklund (ordförande), Tom Almgren (VD), Stig Höckerfelt, Bengt-Åke Larsson, Bengt Rogerstam, Stig-Gunnar Rönnlund, Göran Sundström, Svein Wennerås, Lars-Eric Åström, Carl von Friesendorff (suppleant), Agne Karlsson (suppleant), Jan-Åke Thomasson (suppleant).

Resultat och lönsamhet

Fakta	1997	1996
Försäljning, MSEK	**4 456**	3 478
varav export	**3 428**	2 522
Rörelseresultat, MSEK	**689**	-235
Avkastning på sysselsatt kapital, %	**14**	- 5
Investeringar, MSEK	**250**	813
Medelantal anställda	**1 482**	1 521
Produktion, 1 000 ton	**1 188**	995
varav lövmassa	**329**	310
Leveranser, 1 000 ton	**1 165**	1 010
Fiberförbrukning, 1 000 m^3fub	**5 590**	4 659
varav barrfiber	**4 326**	3 475

Den högre produktionstakten har medfört ökad belastning av organisk substans på fabrikens luftade damm för avloppsvattenrening. Reningskapaciteten har inte räckt till för att klara riktvärdena för utsläpp av organisk substans och suspenderade ämnen. Därför beslutades att bygga om externreningen till s k aktiv slamteknik. Förberedelsearbetet för att införa ett miljöstyrningssystem enligt EMAS pågick under året.

Kapacitetsutnyttjandet i den nya pelletsfabriken var lägre än beräknat. Årsproduktionen stannade på 27 000 ton. Under slutet av året stabiliserades produktionen samtidigt som kvaliteten förbättrades. Förutsättningarna är därmed goda för att nå en högre produktionsnivå 1998.

Vid **Mörrums Bruk** uppgick investeringarna till 81 MSEK (56), varav för miljövård 32 MSEK. Produktionen nådde 376 000 ton (317 000), varav 101 000 ton lövmassa. De största investeringarna avsåg utrustning för att kunna peroxidbleka massan till Z-massa på linje 1 och ett svag- och starkgassystem för att reducera svavel- och luktutsläppen. Under höstens underhållsstopp genomfördes en rad åtgärder för att förbättra tömningskapaciteten i det nya kokeriet, vilket bidrog till att produktionstakten var särskilt hög i slutet av året. Miljöstyrningssystemet enligt EMAS blev klart, med registrering i början av 1998.

Vid **Värö Bruk** investerades för 51 MSEK (149), varav 5 MSEK för miljövård. Produktionen uppgick till 305 000 ton (284 000) klorkemikaliefri barrmassa. All fullblekt massa blektes med perättiksyra i kombination med väteperoxid. Under året beslutades att reinvestera i ett nytt renseri. Arbetet med att utveckla den klorfria barrmassan intensifierades och resulterade i beslut om en investering i blekeriprojektet TCF90. På grund av skärpta krav för COD-utsläppen fattades beslut om att investera i en externreningsanläggning. Omfattande försök att reducera kväveoxidutsläppen från sodapannan visade att pannan var för hårt belastad för att känd reduktionsteknik ska kunna tillämpas. Myndigheterna beviljade därför en lindring av riktvärdet för fabrikens utsläpp av kväveoxider från 1,5 till 2,0 kg per ton massa. Bruket blev EMAS-registrerat i december.

Råvara

Den sammantagna virkesförbrukningen uppgick till 5 590 000 m^3fub (4 659 000), varav 4 326 000 m^3fub (3 475 000) barrfiber. Förbrukningen av barrfiber är den hittills högsta. Virkeslagren steg kraftigt under första halvåret. Vid halvårsskiftet var vedgårdarna mer än välfyllda men under hösten reducerades lagren till normala nivåer. Genomsnittskostnaden för den inköpta vedråvaran låg 10 procent under fjolårsnivån.

Transport och stuveri

Dotterbolaget **Södra Shipping AB** svarar för fraktupphandling och uttransporter för Södra Cell och Södra Timber. Utlastningen av massa uppgick till 1 161 000 ton (1 018 000), varav 694 000 ton med fartyg och 467 000 ton med järnväg / bil / kombi. Utnyttjandet av de tre time-charterfartygen Timbus, Cellus och Forester var högt. En övergång till att använda lågsvavlig olja som drivmedel på fartygen reducerar svavelutsläppen med cirka två tredjedelar räknat på årsbasis.

För att svara upp mot brukens större produktion och ökade sjöleveranser togs beslut om att anskaffa ett nytt större fartyg under 1998, som ska ersätta Cellus.

För Södra Timber ombesörjdes transporter av 605 000 m^3 (582 000) sågade trävaror.

Verksamheten inom **Mönsterås Stuveri AB** består främst av att lossa och lasta fartyg vid Stora Jättersön vid Mönsterås Bruk. Totalt lossades 827 000 m^3fub massaved och lastades 299 000 ton massa och 27 000 ton pellets, de hittills största volymerna. Tack vare den under fjolåret utbyggda hamnen var godsflödet relativt jämnt, utan längre väntetider för fartygen. För att klara ytterligare ökade volymer från bruket och det nya sågverket kommer hamnen att byggas ut.

Personal och organisation

Medelantalet anställda minskade till 1 482 (1 521). Brukens ledningsorganisationer förändrades, bl a för att öka delegeringen av uppgifter och decentralisera verksamheten. Den gemensamma marknadsledningsorganisationen förstärktes och en ny funktion för affärsutveckling inrättades. Insatserna för kompetensutveckling var omfattande. Förutom yrkes- och baskunskapsutbildning satsades på samverkans- och kommunikationsutveckling. Medarbetarindex togs fram vid två tillfällen genom enklare form av attitydundersökningar. Syftet är att kontinuerligt följa upp medarbetarnas upplevelse av arbetssituationen, som underlag för diskussioner om förbättringsåtgärder.

Utsikter för 1998

I början av 1998 var massamarknaden instabil och priserna på väg ner. Den allmänekonomiska försämringen och turbulensen i Asien påverkade marknaden både vad gällde avsättningsmöjligheter och priser.

Om konjunkturåterhämtningen i Europa fortsätter och den amerikanska konjunkturen håller i sig finns goda förutsättningarna för att massamarknaden återhämtar sig senare under året. Osäkerheten är dock stor beträffande den fortsatta utvecklingen i Asien. För närvarande talar det mesta för att rörelseresultatet inte kommer att nå en tillfredsställande nivå under 1998.

Massakvaliteter

Vid SÖDRAs tre bruk tillverkas ett 15-tal kvaliteter.

	Mörrum	Värö	Mönsterås
Barrmassa			
Skogcell 70 Z		●	
Skogcell 70 TZ		●	
Skogcell 80 Z		●	●
Skogcell 80 TZ		●	●
Skogcell 80 FTZ		●	
Skogcell 85 Z		●	●
Skogcell 85 TZ		●	●
Skogcell 90 D	●		
Skogcell 90 TD	●		
Skogcell 90 RD	●		
Skogcell 90 Z		●	●
Lövmassa			
Skogcell Birch Z	●		●
Skogcell Aspen Z	●		

Skogcell är ”familjenamnet” på alla Södra Cells massor. Siffrorna 90, 70 etc markerar ljusheten; 90 är den ljusaste helblekta massan. T markerar en barrmassa med hög rivstyrka. R är en barrmassa med hög dragstyrka. D innebär att massan är blekt med klordioxid. Z markerar att massan är blekt helt utan klorkemikalier. F är flingtorkad massa.

TCF betyder Totally Chlorine Free, dvs totalt klorkemikaliefri massa.

ECF betyder Elemental Chlorine Free och innebär att massan är blekt med klordioxid.

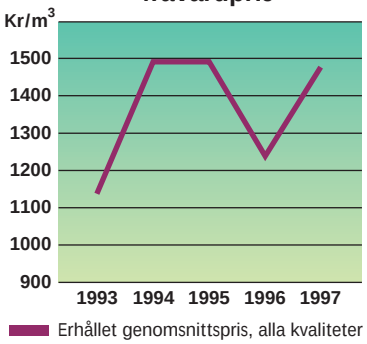
Södra Timber

Allt snabbare kast i trävaru-konjunk-turen

Håkan Björklund, VD

Trävarupris

Rörelseresultatet förbättrades till 30 MSEK (-20), främst på grund av högre försäljningspriser.

Försäljningen ökade till 1 129 MSEK (925), varav 846 MSEK (687) avsåg export.

Marknad

Under årets första hälft var trävarumarknaden stark och priserna på väg upp. Vid halvårsskiftet skedde en omsvängning. Marknaden försvagades successivt under hösten, då ett alltför stort utbud i Sverige och andra producentländer pressade priserna. Trots ett kraftigt prisfall mot slutet av året låg 1997 års erhållna genomsnittspris 20 procent över fjolårsnivån.

Utvecklingen under 1997 är ett nytt bevis för att trävarumarknaden svänger snabbare än tidigare. Det kan finnas flera förklaringar, bl a de tätare affärerna med färre mellanhänder och de ökade ansträngningarna för att binda mindre kapital i varulager.

Södra Timbers leveranser ökade till 604 000 m³ (571 000). Härav exporterades 487 000 m³ (466 000), främst till Storbritannien, Holland, Tyskland, Danmark och Japan. Den inhemska marknaden var fortsatt svag som en följd av det låga bostadsbyggandet. Antalet påbörjade lägenheter sjönk ytterligare till ca 10 000, vilket kan jämföras med ca 60 000 per år i början av 1990-talet. Sverigeleveranserna uppgick till 117 000 m³ (105 000).

Produktion

Den svenska produktionen av sågade trävaror var rekordhög, 15,4 milj m³ (14,2). Södra Timbers produktion ökade till 614 000 m³ (539 000). Den högre nivån förklaras bl a av utökad kapacitet, bättre beläggning och god tillgång på timmer. Flertalet sågverk överträffade tidigare produktionsrekord.

43 procent av produktionen vidareförädlades och bearbetades genom exempelvis hyvling, specialtorkning, hållfasthetssortering och fingerskarvning.

Enhet	Produktion m³	Andel gran/furu %	Andel vidareförädling %
Kisa	148 000	64 / 36	37
Västervik	56 000	37 / 63	15
Lenhovda	100 000	76 / 24	45
Unnefors	41 000	48 / 52	60
Värö	171 000	84 / 16	35
Algo	98 000	96 / 4	75
Totalt	614 000	73 / 27	43

Exempel på produkter och viktiga marknader

Produktgrupp	Typ av produkt	Viktig marknad
Gran (450 000 m³)		
Sågad	Byggträ	Storbritannien
Specialtorkad	Limträ	Japan
Vidareförädlad	Reglar, panel	Holland
Furu (164 000 m³)		
Sågad	Bygg- och snickeriträ	Nordafrika
Specialtorkad	Möbel- och snickeriträ	Danmark
Vidareförädlad	Lister, panel	Sverige

Södra Timber har ca 2 000 kunder, vars årliga köp varierar mellan ett paket virke och 50 000 m³. I standardsortimentet ingår ett 100-tal kvaliteter och produkter, utöver varierande dimensioner och längder. En utveckling pågår mot ökad specialisering vid sågverken, både vad gäller trädslagsinriktning, antalet produkter och geografiska marknader.

Råvara

Sågverken förbrukade 1 013 000 m³to timmer (899 000), vilket motsvarade drygt en tredjedel av SÖDRAs totala timmerfångst. Råvaruförsörjningen var god under hela året och timmersammansättningen gynnsammare än året innan, särskilt vad gäller dimensionerna.

Sågverksnäringens höga produktion och efterfrågan på timmer bidrog till att timmerpriserna i snitt var 16 procent högre än året innan. Samtidigt låg priset på den viktigaste biprodukten, cellulosaflis, kvar på fjolårets sänkta nivå. Följden blev att råvarukostnadens andel av färdigvarupriset var onormalt hög.

Investeringar

Investeringarna uppgick till 80 MSEK (78), fördelat på ett stort antal objekt. Bland större nyinvesteringar ingick justerverk i Traryd och timmersortering i Unnefors samt torkanläggningar i Kisa, Lenhovda och Traryd. Kapaciteten vid fingerskarvanläggningen i Kisa höjdes genom installation av en hyvel i linjen.

Årets miljöinvesteringar beräknas till ca 3 MSEK. Särskilda insatser för bullerdämpning gjordes vid flertalet sågverk, bl a åtgärder i torkar och timmerhantering, anskaffning av nya truckar med bullerreducering och uppförande av bullerplank. Efter intrimningen av den tidigare installerade klimatstyrda bevattningsanläggningen vid Värösågen har vattenförbrukningen halverats och COD- och närsaltutsläppen reducerats med 40 procent.

I december togs beslut om att bygga ett nytt sågverk i anslutning till massafabriken i Mönsterås. Investeringen är på ca 500 MSEK. Sågverket beräknas stå färdigt hösten 1999, med en kapacitet på 300 000 m³ sågad vara per år. Detta blir det tredje sågverk som SÖDRA bygger från grunden, efter Kisa (1968) och Värö (1974).

Personal och organisation

Medelantalet anställda uppgick till 505 (479). I slutet av året togs beslut om att sågverket i Örkelljunga med 15 anställda ska avvecklas under 1998.

Arbetet med att införa EMAS som miljöstyrningssystem vid sågverken fortsatte. Målet är att samtliga verk ska ha blivit registrerade 1998. Sågverket i Lenhovda blev som första sågverk i Sverige godkänt 1996 och 1997 registrerades Unnefors.

Under 1997–98 pågår en breddutbildning vid samtliga sågverk. Bland annat kartläggs behovet av individuell utveckling. Utbildningen är inriktad på marknadsfrågor, kundkrav, planeringsprocess och produktionsekonomi.

Utsikter för 1998

I början av 1998 var trävarumarknaden utsatt för fortsatt tryck och sågverksnäringens resultat låg på otillfredsställande nivå. Bedömningen är att marknadsbalansen ska förbättras under andra halvåret, bland annat på grund av minskad produktion i Sverige och Finland och att Europas trävarukonsumtion hålls uppe.

Rörelseresultatet förutses bli sämre än 1997, främst på grund av lägre färdigvarupriser.

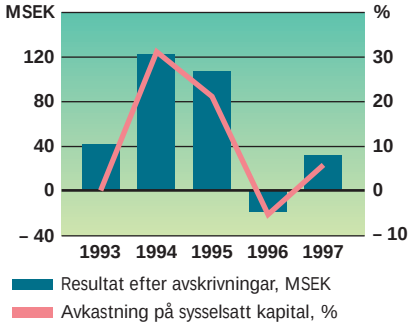
Verksamhet

Södra Timber producerar sågade och förädlade trävaror i Kisa, Värö, Västervik, Lenhovda, Unnefors och Traryd. Cirka tre fjärdedelar av produktionen är granvaror och resterande del furuvaror, huvudsakligen för byggändamål. 80 procent exporteras, främst till Västeuropa men även till Japan, Mellanöstern och Nordafrika.

Styrelse

Helge Eklund (ordförande), Håkan Björklund (VD), Patrik Fredell, Mats Hansson, Leif Häggsgård, Arne Karlsson, Christer Segerstéen, Göran Sturedahl, Sven-Olov Isaxson (suppleant), Ingemar Johansson (suppleant), Roland Johansson (suppleant).

Resultat och lönsamhet

Fakta	1997	1996
Försäljning, MSEK	**1 129**	925
varav export	**846**	687
Rörelseresultat, MSEK	**30**	- 20
Avkastning på sysselsatt kapital, %	**5**	neg
Investeringar, MSEK	**80**	78
Medelantal anställda	**505**	479
Produktion, 1 000 m³	**614**	539
Leveranser, 1 000 m³	**604**	571
varav export	**487**	466
Timmerförbrukning, 1 000 m³to	**1 013**	899

Södra Skogs-energi

Rörelseresultatet uppgick till 1 MSEK (4). Försämringen berodde främst på en dämpad prisnivå och stigande kostnader för skogsindustriella biprodukter. Försäljningen ökade till 221 MSEK (193). Medelantalet anställda var 35 (36).

Marknad

Efterfrågan på företagets produkter, träd- och torvbränslen, var god under större delen av året. Leveranserna ökade till 1 962 000 m^3s (1 714 000), motsvarande 1,9 TWh. Av leveranserna var 47 procent skogsbränsle, 38 procent biprodukter från träindustrin, 6 procent torv samt 9 procent träpulver och pellets.

Den rikliga tillgången på biobränslen medförde betydande priskonkurrens. Trots detta kunde försäljningspriserna vända uppåt från tidigare låga nivåer.

Biobränslenas konkurrenskraft gentemot fossila bränslen stärktes, bl a genom en fördubbling av skatten på koldioxid för industrier samt ökade råoljepriser.

I juni antog riksdagen den sedan länge emotsedda energipropositionen. Totalt anslogs 9,4 miljarder kr till energiomställning, varav ca 3 miljarder kr i form av bidrag för att konvertera eluppvärmda fastigheter till bl a biobränsleeldning, för att ersätta el i fjärrvärmesystem och för investeringar i kraftvärme. Drygt 5 miljarder kr anslogs till forskning och utveckling av ny energiteknik. Medlen förväntas bidra till en ökad marknad för biobränslen med ca 5 TWh under en 5–7 års period, varav ca 2 TWh i Götaland.

Förhoppningar om att kunna få bidrag till konvertering av uppvärmningssystemen fick många villaägare att avvakta med beslut tills bidragsreglerna blev klara. Marknaden för småskaliga brännare avstannade under drygt ett halvår för att ta fart under sista kvartalet. Årets leveranser av pellets till den småskaliga marknaden fördubblades i det närmaste.

Produktion

Produktionen vid Södra Träpulvers fabrik i Ulricehamn uppgick till 25 000 ton träpulver (34 000) och 38 000 ton träpellets (31 000). Hela volymen från Ulricehamn och Mönsterås kunde avsättas trots hård konkurrens från importpellets och nya tillverkare. Kapacitetstillskotten i branschen har varit betydande vilket gör att det sannolikt kommer att ta två–tre år innan marknaden åter är i balans.

Energidebatten på högvarv

Sören Romberg, VD

Skogsflis är det största sortimentet. Fraktion, torrhalt och sammansättning bestäms efter kundens behov.

Biprodukter från träindustrier, som exempelvis sågverk, svarar för en betydande del av bränsleleveranserna.

Allmänna standardiseringsgruppen, STG, har i samarbete med branschen tagit fram ett förslag till standardisering av pellets med avseende på kvalitet m m. Förslaget är ute på remiss till olika aktörer i branschen. Standardiseringen kommer att leda till högre krav på tillverkarna. Branschen har gemensamt utarbetat krav på produktmärkning av villabrännare och de första brännarna blev godkända under hösten.

Miljöarbetet fortsatte under året, bl a med förberedelser för att införa miljöstyrningssystem enligt EMAS vid fabriken i Ulricehamn.

Torvproduktionen drabbades åter av en nederbördsrik och kall sommar, vilket försenade och fördyrade verksamheten. Tack vare bra väder i augusti kunde 140 GWh (120) torv skördas.

Produktionen av skogsflis ökade till 797 000 m^3s (746 000), med fortsatt hög kvalitet. Arbetet inriktades bland annat på att öka ”just-in-time-leveranserna”, vilket resulterade i att terminallagren kunde reduceras.

Råvara

Råvaran till bolagets produktion kommer i huvudsak från SÖDRAs medlemmar eller utgörs av biprodukter från träbearbetande industrier. Efterfrågan på sågverkens biprodukter ökade från skivindustrin, värmeverken och de nya pelletsfabrikerna. Följden blev att priserna på biprodukterna steg kraftigt medan priset på skogsflisen i stort låg kvar på fjolårets nivå.

Utsikter för 1998

Energifrågorna kommer att vara ett hett ämne även under 1998, då den första kärnkraftsreaktorn i Barsebäck ska ställas av. Under året kommer de anslagna statliga medlen för energiomställningen att börja fördelas. Den småskaliga marknaden, framför allt för pellets, väntas få en betydande tillväxt de närmaste åren, liksom marknaden för pellets till pannor i intervallet 100–500 kW (mindre blockcentraler och liknande).

Trots den underliggande positiva tillväxten för bioenergi bedöms även 1998 bli ett ekonomiskt kärvt år för Södra Skogsenergi, främst på grund av överkapaciteten i branschen. Ansträngningarna kommer att inriktas på volymtillväxt, prishöjning och fortsatt rationalisering för att upprätthålla kostnadseffektivitet och konkurrenskraft.

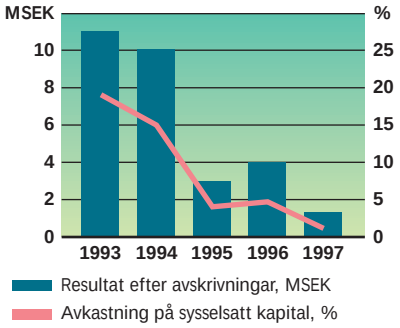
Verksamhet

Södra Skogsenergi, som är ett av landets största bioenergiföretag, producerar och säljer bioenergi i form av bränsleflis, torv, träpulver och pellets. Bolaget producerar träpulver och pellets i Ulricehamn och marknadsför pellets från Mönsterås Bruk. Huvudkontoret ligger i Ronneby.

Styrelse

Helge Eklund (ordförande), Hemming Larsson (vice ordförande), Sören Romberg (VD), Ivar Franzén, Carl-Gustaf Liderfelt, Kathleen Vogelius, Jan-Olof Thorstensson (suppleant).

Resultat och lönsamhet

Fakta	1997	1996
Försäljning, MSEK	**221**	193
Rörelseresultat, MSEK	**1**	4
Avkastning på sysselsatt kapital, %	**2**	5
Investeringar, MSEK	**3**	4
Medelantal anställda	**35**	36
Leveranser totalt, 1 000 m^3s	**1 962**	1 714
varav skogsflis	**973**	845
torv	**111**	165
träpulver	**82**	115
pellets	**94**	60
Leveranser totalt, TWh	**1,9**	1,6

Förädlade bränslen, främst pellets och träpulver, har höga energivärden och utgör ett bra alternativ till olja.

Bränsletorv med ett högt energiinnehåll och låg svavelhalt. Efter brytning återställs marken.

Södra Finans

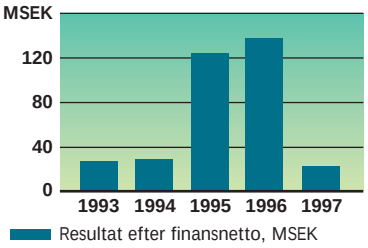
Återgång till normalresultat

Verksamhet

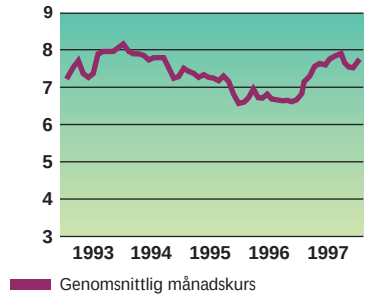
Södra Finans operativa verksamhet bedrivs inom fyra områden: Södra Banken är koncernens internbank, Södra Reinsurance S.A. och Ltd är återförsäkringsbolag, Södra Treasury Co är ett internationellt finansbolag och Södra Skogsägarna Leasing AB är inriktat på finansiering åt de operativa verksamheterna.

Södra Finans är även koncernens finansstab och säljer finansiella tjänster till dotterbolag och divisioner. Medelantalet anställda var 13 (12).

Resultat

USD/SEK

Årssnittet var 7,62 1997 (6,70).

Resultatet efter räntor uppgick till 23 MSEK (138), en kraftig nedgång jämfört med föregående år men ett normalresultat för Södra Finans.

Södra Finans resultat avgörs främst av valutahandeln och de externa placeringarna.

Södra Finans kan ta egna valutapositioner, dock endast i syfte att minska koncernens totala valutarisk. Under 1997 hade Södra Finans betydligt mindre valutapositioner än tidigare år. Den svenska kronan var stabil mot de europeiska valutorna och låga och stabila svenska räntor innebar att terminspremierna var lägre än under föregående år. Resultatet för valutahandeln sjönk till -4 MSEK (39).

Koncernens enheter placerar och lånar pengar i internbanken, Södra Banken. Södra Finans lånar upp och gör de externa placeringar som är erforderliga, med beaktande av koncernens placeringspolitik. Södra Finans resultat härav blev 34 MSEK (107), varav obligationsförsäljningar svarade för 8 MSEK (74).

Koncernens valutapolicy och kurssäkringar

Industribolagens försäljning sker till största delen i utländska valutor medan kostnaderna nästan uteslutande är i svenska kronor. En förstärkning av den svenska valutan påverkar bolagens resultat negativt medan en försvagning ger den omvända effekten. Störst resultatpåverkan har förändringarna i relationen USD / SEK.

Koncernens valutainflöde

	1997	1996
SEK	**52%**	53%
USD	**32%**	31%
ECU	**9%**	9%
DEM	**4%**	4%
GBP	**3%**	3%
Övriga	**<1%**	<1%

Koncernens intäkter och resultat före kurssäkringsåtgärder påverkades positivt med ca 340 MSEK, främst på grund av förstärkningen av dollarn och pundet mellan 1996 och 1997. (Valutakursförändringar har även en indirekt resultateffekt via påverkan på produktpriser, konkurrenskraft och volymer m m. Omfattningen av sådana effekter är dock svåra att beräkna och ingår inte i denna siffra.)

För att motverka valutarörelsernas resultatpåverkan vidtas olika kurssäkringsåtgärder. Beslut om kurssäkring fattas av industribolagen efter samråd med Södra Finans. Resultatet av dessa åtgärder ingår i bolagens rörelseresultat. Södra Finans ansvarar för att koncernens samlade valutaexponering överensstämmer med de riktlinjer som beslutats av föreningsstyrelsen. De kurssäkringsåtgärder som vidtagits i form av terminskontrakt påverkade årets rörelseresultat negativt med 231 MSEK (jämfört med om inga säkringar gjorts).

Därutöver påverkades koncernens finansnetto negativt med 71 MSEK genom att befintliga dollarlån skrevs upp vid utgången av året som följd av den starkare dollarn.

Vid årets slut uppgick den volym dollar som sålts på termin till 600 MUSD, en ökning med 100 MUSD sedan årets början.

Koncernens sålda valutor via terminskontrakt 1997-12-31	MUSD	Kurs	Övriga valutor MSEK
Förfalloår 1998	340	7,45	
Förfalloår 1999	250	7,55	
Förfalloår 2000	10	7,90	
Totalt (MUSD)	600	7,50	
Omräknat till SEK med genomsnittlig terminskurs 1997 (MSEK)	4 498		793
Omräknat till SEK med kurs 1997-12-31 (MSEK)	4 722		798
Differens (MSEK)	- 224		- 5
Varav resultatfört i 1997 års bokslut (MSEK)	- 44*		- 5

*) Häri ingår 1997 års andel av terminspremier respektive -avdrag på terminskontrakt med förfalloår 1998–2000 med -15 MSEK

FoU
Miljö
Personal

Drygt 25 miljoner kronor satsades under året på FoU, forskning och utvecklingsverksamhet.

FoU

Skogen växer mest i Götaland. Mer av de offentliga medlen för skoglig forskning bör satsas i södra Sverige.

Den årliga insatsen för forskning och utveckling, FoU, inom svensk skogsnäring beräknas till ca 2 miljarder SEK. Den helt övervägande delen av FoU-arbetet sker inom de större företagen. Resterande del utförs vid högskolor och forskningsinstitut. Både branschen och statsmakten har uttalade intentioner att öka satsningarna. Detta bl a mot bakgrund av att FoU-insatserna är mindre än i många andra branscher och att skogsnäringen är den största enskilda inkomstkällan för det svenska samhället.

Under 1997 aviserades många nya intressanta projekt inom branschen. Dessutom presenterade regeringen ett nytt forskningsprogram, delvis i samarbete med näringen, med inriktning på fyra områden: Utveckling och teknikspridning, skogsindustriell forskning, träteknologisk forskning samt nya utbildningsplatser och professurer. SÖDRAs förhoppning och ambition är att en betydande del av dessa satsningar ska göras i södra Sverige. Detta mot bakgrund av den regionala skevhet som råder i och med att endast drygt 10 procent av de offentliga FoU-medlen når Götaland, trots att landsdelen representerar ca 40 procent av skogsbruksvärdet och en tredjedel av skogstillväxten.

Under 1997 satsade SÖDRA drygt 25 MSEK på olika FoU-aktiviteter. Hälften av medlen användes i egna projekt medan den andra hälften satsades i projekt som drevs tillsammans med andra företag eller organisationer.

Den egna forskningen är mest utbyggd på massasidan med särskild tyngd på områdena vedråvaruegenskaper, kokning, blekning och fiber-/papperskunnande. På den skogliga sidan och på trävaruområdet sker forskningen främst genom samarbete med externa forskningsinstitut och högskolor. Satsningen på FoU-aktiviteter har ökat under senare år, bl a på trävaruområdet där det för närvarande pågår en rad projekt för att möjliggöra ökad träanvändning.

Södra Cell

FoU-avdelningen i Mörrum har som viktiga mål är att se till att vedråvaran utnyttjas på bästa sätt, att kemikalieförbrukning och utsläpp begränsas och att i samarbete med kunderna nå fram till rätt kvalitet på pappersmassan.

Avdelningen, som har 16 medarbetare, arbetar för alla tre bruken. För ett par år sedan stod Värö i centrum. De två senaste åren har utbyggnaderna i Mönsterås och Mörrum krävt stora insatser, t ex i samband med val av teknik och kemikalier samt processoptimeringsfrågor.

Några större projekt/händelser under 1997: En ny kontors- och laboratoriedel i Mörrum invigdes. I laboratoriet finns grundutrustning med bl a flishugg, kokare, silutrustning, blekutrustning för peroxid, ozon och klordioxid samt utrustning för pappersprovning.

Ett projekt med selektivt val av gallringsved för att skräddarsy produkter för specifika kunder pågick. Förbättrade produktegenskaper uppnåddes men begränsningar av volymen gallringsved håller tillbaka en större produktion.

Optimeringar av kokningsprocessen gjordes på alla tre bruken. Genom att höja det s k kappatalet, dvs koka mildare, bevaras fiberstyrkan bättre. Nackdelen är att det då krävs kraftigare blekning, som kan sänka fiberstyrkan. Rätt balans mellan kokning och blekning är därför viktig.

Blekningsprojekten var inriktade på att minska användningen av blekkemikalier. Mindre kemikalier påverkar fiberstyrkan positivt samtidigt som blekningskostnaden reduceras. Resultaten ledde till förbättringar vid alla tre bruken och utgjorde underlag för investeringar i Värö och Mönsterås.

Optimeringen av kokningsprocessen gjordes på de tre massabruken bl a för att få rätt balans mellan kokning och blekning.

Inom området ”slutna blekerier” fortsatte arbetet med att finna olika lösningar för att ytterligare öka återföringen av processvatten till fabrikerna.

Det papperstekniska utvecklingsarbetet utfördes huvudsakligen tillsammans med kunder, i syfte att förbättra eller utveckla nya massakvaliteter.

Under året förstärktes kontakterna med högskolor och universitet. Forskare anställda av Södra Cell genomför forskarutbildning på industrin under ledning av professorer på KTH.

Härutöver medverkar Södra Cell i flera externa projekt genom olika forskningsorganisationer inom och utom Sverige, bl a Skogsindustrins Tekniska Forskningsinstitut, Sveriges lantbruksuniversitet och ESPRA, ett amerikanskt massatekniskt centrum. Projekten är främst inriktade på grundläggande forskning kring kokning och blekning.

Södra Cells kostnader för FoU-verksamheten uppgick 1997 till 14,5 MSEK, varav 6,5 MSEK avsåg stöd till externa projekt.

Södra Timber

Inom sågverksnäringen och den trämekaniska industrin har företagsstrukturen, med många små enheter med stark produktdifferentiering, gjort att det inte varit lika enkelt att samlas kring gemensamma projekt som det varit inom t ex massa- och pappersindustrin. För sex år sedan startade SÖDRA på egen hand ett större träforskningsprojekt genom ett beslut att satsa 5,5 MSEK om året i sex år. Inriktningen var att stödja svensk träforskning, med sikte på att användningen av sydsvenska trävaror ska öka på sikt. Bakgrunden var bland annat att de sågade trävarorna under en följd av år förlorat marknadsandelar till konkurrerande material.

Arbetet har varit framgångsrikt och ledde till att beslut togs under 1997 om att programmet skulle utökas och förlängas. Från 1998 handlar det om 9 MSEK om året i sex år framöver. Härav avser 5 MSEK forskning förlagd till högskolor och 4 MSEK till branschforskning och egen produktutveckling. Branschforskningen sker genom TräForsk och Träinformation.

Den egna forskningsavdelningen omfattar fem personer fr o m 1998. Produktutveckling bedrivs bl a i Hultsfred. FoU-arbetet är främst inriktat på två områden. Dels gäller det grundläggande forskning om kopplingen mellan vedråvarans egenskaper och de krav som ställs på slutprodukten, dels utvecklingen av nya produkter och byggsystem i trä.

Större projekt och aktiviteter under 1997:

Fortsatt forskning kring byggande av flervåningshus i trä.

Utveckling av byggsystem i massivt trä, SÖDRA-väggen m m.

Utveckling av bullerskärmar och andra produkter i trä.

Medverkan som virkesleverantör till ett sexvåningars provhus i trä i England.

SÖDRA beslutade att stödja uppbyggnaden av utbildning, forskning och utveckling inom områdena skog, trä och bioenergi vid Högskolan i Växjö. Södra Timber svarar för träsidan, bl a genom ett par industridoktorandtjänster.

Rapporten Utvecklingsresurser för sydsvensk skogsnäring togs fram under året. Rapporten innehåller en kartläggning av forsknings- och utbildningsresurser med anknytning till skogsbranschen och ger förslag till åtgärder.

Södra Timbers kostnader för FoU-verksamheten 1997 uppgick till 6 MSEK, varav 4 MSEK avsåg stöd till olika externa projekt.

Under 1998 kommer erfarenheterna från byggandet av husen på Wälludden till nytta när etapp 2 i samma projekt genomförs, vilken omfattar ytterligare fyra flervåningshus.

I en hangar i Cardington i England uppförs ett sexvåningars hus i trä. Avsikten är att genomföra tester och visa europeiska kunder hur sådana hus kan byggas.

Forskningsstiftelse

SÖDRA stödjer forskning och utveckling bl a genom den fristående forskningsstiftelsen Södra Skogsägarnas Stiftelse för Forskning, Utveckling och Utbildning. Stiftelsen bildades 1995 då SÖDRA avsatte 100 MSEK till verksamheten.

Stiftelsens ändamål är att främja FoU på högskolenivå eller motsvarande som har betydelse för skoglig eller skogsindustriell verksamhet i södra Sverige. Bland större projekt som stiftelsen stödjer alltsedan starten märks bioenergiforskningen vid Högskolan i Växjö och projektet Sydsvensk skogsforskning.

1997 beviljade stiftelsen nya bidrag för sammanlagt 4,3 MSEK, bl a till forskningsprogrammet Privatskogsbruk (med inriktning på privatskogsbrukets ekonomi, miljö-, produktions- och informationsfrågor) och till forskningen vid KTH om blekning av TCF-massor. Ett pågående projekt som siktar på att öka användningen av trästommar i stora byggnader fick utökade medel. Medel gavs också till en professur i konstruktionsteknik med inriktning på träbyggnation vid LTH, med placering vid Högskolan i Växjö.

Södra Skog

Förbättrat lövvedsutnyttjande är ett projekt som ska öka lönsamheten i lövskogsbruket.

Den skogliga forskningen bedrivs främst vid Sveriges lantbruksuniversitet och branschforskningsinstitutet SkogForsk. Södra Skogs FoU-verksamhet sker företrädesvis genom samarbete med dessa forskningsinstitut och andra universitet, högskolor, maskintillverkare och intressenter inom skogsnäringen.

Södra Skog bidrar till finansieringen av SkogForsk och medverkar i olika rådgivande grupper. Forskningen är inriktad på fyra centrala framtidsfrågor: Produktvärden och produktionseffektivitet, miljöanpassat skogsbruk, nya organisationsstrukturer samt skogsodlingsmaterial. Inom dessa drivs en mängd projekt, t ex avseende drivnings- och transportsystem, skogsskötsel och naturvård, förädling av gran och lövträd, skogsbränslesystem m m.

Under 1997 var några av de viktigaste projekten:

SkogForsk slutförde ett uppdrag som bl a avsåg utläggning av demonstrationsytor och framtagning av utbildningsmaterial för gallring.

Sedan 1989 har SÖDRA tillsammans med Vattenfall drivit projektet Skogskraft för att utveckla system för vitaliseringsgödsling och uttag av trädbränslen. De två sista projekten, skogsvitalisering i äldre skog och skogsvitalisering efter uttag av hyggesrester, avslutades under 1997.

Södra Skog medverkar i projektet Förbättrat lövvedsutnyttjande för vidareförädling. Projektet syftar till att öka tillgången på inhemskt industrivirke av ek, bok, ask, björk och al och åstadkomma ökad lönsamhet i lövskogsbruket.

Södra Skogs kostnader för FoU-verksamheten 1997 uppgick till ca 4,5 MSEK, varav 3 MSEK avsåg stöd till externa projekt.

Södra Skogsenergi

Södra Transports utvecklingsverksamhet avser främst datoriserade lösningar för att förbättra kommunikationen. Datorer och skrivare har på prov placerats i två egna rundvirkesbilar, med koppling till transportledarna. Södra Transport medverkar i utvecklingen av en nationell vägdatabas som ska ge detaljerad information om var virket finns att hämta i skogen.

Det huvudsakliga FoU-arbetet bedrivs via SkogForsk och TorvForsk, genom delägarskap i utvecklingsbolaget Termiska Processer AB och Bioenergigruppen i Växjö AB samt genom olika samarbetsprojekt med universitet och högskolor. Genom Bioenergigruppen i Växjö bedrivs forskning, utveckling och utbildning inom det bioenergitekniska området för små och medelstora förbränningsanläggningar.

Askåterföring är ett prioriterat utvecklingsområde, för vilket en koncerngemensam projektgrupp tillsattes under året. Projektet ska avslutas våren 1998.

Södra Skogsenergi medverkar även i projektet Smålandsaska tillsammans med skogsvårdsstyrelsen, värmeverk och bränsleleverantörer. Ett annat askprojekt bedrivs tillsammans med Vattenfall i Nässjö, med målet att omförbränna dåligt urbränd aska och återföra den till skogsmarken.

Under året startades ett våtmarksprojekt med syfte att studera hur den biologiska mångfalden kan berikas och vattenkvaliteten höjas vid efterbehandling av en avslutad torvtäkt.

Miljö

SÖDRAs miljöarbete styrs av en miljöpolicy och en naturvårdspolicy som fastlades 1995. Dessa återges i sin helhet i ”Miljöredovisning 1997”, en separat publikation med en utförlig beskrivning av miljöarbetet.

Miljöstyrningssystem. Enligt miljöpolicyn ska varje bolag / division införa miljöstyrningssystem. Arbetet med detta har pågått ett par år, först inom industrin och nu även på den skogliga sidan. Samtliga massabruk, sågverk och regioner har eller håller på att införa miljöstyrningssystem enligt EMAS principer. Detsamma gäller för enheter inom Södra Skogsenergi och på transportsidan. Hittills har sågverken i Lenhovda och Unnefors samt Värö Bruk EMAS-registrerats. Ansvaret för miljöarbetet ligger operativt på respektive bolag / division. Under 1997 genomfördes en rad miljöförbättrande åtgärder. Dessa redovisas i den separata miljöredovisningen.

Kostnader för miljöarbetet. Här redovisade ”miljökostnader” är delvis uppskattade. Vissa kostnader är relativt lätta att identifiera, t ex för utbildning, tillsyn, miljöavgifter och -skatter samt kostnader för speciella miljöprojekt. Andra kostnader är betydligt svårare att särskilja genom att miljödelen ofta ingår som en del av en större helhet, t ex i drifts- och underhållskostnader m m. Totalt uppskattas årets ”miljökostnader” till 64 MSEK (se tabell). Den största posten, 28 MSEK, är koldioxidskatt på fossila bränslen.

För miljöskador från tidigare verksamhet betalades under 1997 0,3 MSEK i skadestånd för försämrat ålfiske utanför Mörrums Bruk. Sakägarna har hävdat att ålen undvikit området i Pukaviksbukten på grund av brukets utsläpp.

Någon uppskattning av ”miljöintäkterna” har inte gjorts. Sådana merintäkter finns som följd av tidigare miljösatsningar, men att mäta dem är komplicerat och osäkert. Även vid beräkning av ”miljöinvesteringar” föreligger definitionsmässiga svårigheter. Det är ofta svårt att skilja på vad som utgör miljödelen vid en investering, t ex i ett massabruks process. Med reservation härför uppskattas koncernens investeringar i miljövård till 73 MSEK (250). Största enskilda projekt var ett svag- och starkgassystem vid Mörrums Bruk för att reducera svavel- och luktutsläpp samt ombyggnad av externreningen vid Mönsterås Bruk.

SÖDRAs strategi är att ha välinvesterade anläggningar som ligger i framkanten vad gäller teknik och miljö. Under de senaste 15 åren har investeringarna i miljövård uppgått till ca 2 miljarder SEK. Avskrivningar och räntor på dessa investeringar uppgick 1997 till i storleksordningen 200 MSEK.

Miljöinventering. Som ett underlag för miljöarbetet genomför SÖDRA årliga inventeringar av enheternas resursanvändning och utsläpp. Redovisningen, som omfattar ett 40-tal parametrar, visar bl a de totala utsläpp som SÖDRAs verksamhet ger upphov till, inklusive de som uppstår vid produktionen av råvaror som SÖDRA köper in och vid uttransporterna av de färdiga produkterna till kunderna.

De sju viktigaste utsläppsparametrarna redovisas i vidstående tabell. Ökningen på 15 procent av kvävedioxidutsläppen (NO_x) hänger samman med såväl en 20-procentig produktionsökning vid massabruken som ökat transportarbete. Trots detta har de "fossila" koldioxidutsläppen (CO_2-fossilt) minskat med 10 procent, tack vare lägre (35 procent) förbrukning av eldningsolja vid massabruken. Ökningen av fosforutsläppen beror på störningar i externreningen för avloppsvatten vid Mönsterås Bruk. Ombyggnad av externreningen pågår.

Koncernens totala användning av fossilbränslen (eldningsolja och diesel) var 4 200 TJ (5 100). Detta kan jämföras med koncernens försäljning av biobränslen, 6 900 TJ (6 000).

”Miljöredovisning 1997” finns på svenska och engelska och kan beställas från SÖDRA, Koncernstab information, 351 89 Växjö, telefon 0470–890 00, fax 0470–217 38.

Miljöpolicyn och naturvårdspolicyn kan även beställas separat.

Miljökostnader och miljöinvesteringar 1997, MSEK

Tillståndsärenden, tillsyn m m	8,1
Personal och utbildning	9,5
Miljöavgifter och skatter	31,7
Drift/underhåll, tester	15,1
Summa kostnader	64,4
Miljöinvesteringar	73,0

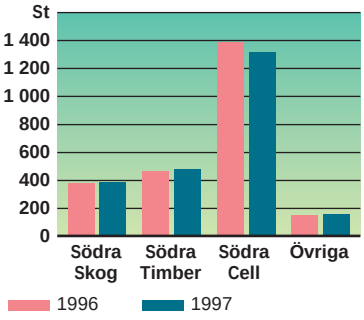
Miljöbelastning och vedförbrukning i egen industri (ton)	**1997**	1996
Till luft		
NO_x	**5 200**	4 600
SO_2	**2 900**	2 900
CO_2-fossilt	**336 000**	373 000
Till vatten		
AOX	**69**	56
COD	**38 800**	34 400
Kväve	**410**	410
Fosfor	**55**	43
Vedförbrukning, 1 000 m^3fub	**7 300**	6 400

De sju viktigaste utsläppsparametrarna samt vedförbrukningen för koncernen.

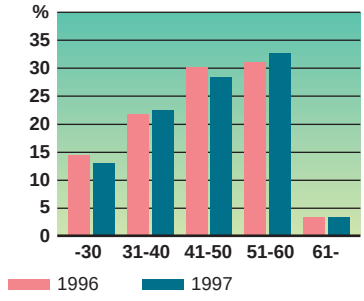
Personal

”Medarbetare i SÖDRA 1997” är en separat redovisning av personalfrågorna. Den beräknas utkomma i slutet av april och kan beställas från SÖDRA, Koncernstab personal, 351 89 Växjö. Telefon 0470–890 00.

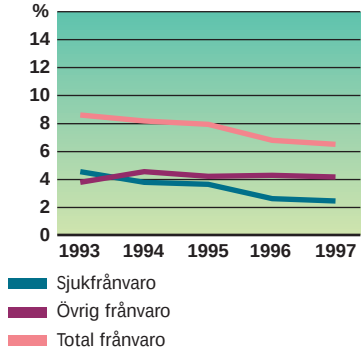
Antal befattningar/ årsanställda

Åldersstruktur

Frånvaro

Under året gjordes särskilda satsningar på kompetensutveckling i olika former enligt de personalstrategier som fastlades 1996. Personalstrategierna sågs över och reviderades. Kompetensutvecklingen ska vara kopplad till företagets mål och planer samt medarbetarens behov / önskemål om utveckling. Grunden utgörs av planeringssamtalet, dialogen mellan varje medarbetare och chef om mål, arbetsuppgifter, resurser och personlig utveckling. Sådana planeringssamtal genomfördes på flertalet arbetsplatser inom hela koncernen.

Inom Södra Cell togs vid två tillfällen fram s k medarbetarindex genom enklare attitydundersökningar. Syftet med dessa är att kontinuerligt följa upp medarbetarnas upplevelse av arbetssituationen, som underlag för diskussioner om möjliga förbättringar. Avsikten är att metoden ska komma till användning i hela koncernen.

Kompetenshöjande utbildning av olika slag genomfördes. Exempel är bas- och breddutbildning, yrkesutbildning, IT-, miljö- och arbetsmiljöutbildning.

Lokala insatser gjordes för ledarutveckling. Chefsutbildningen genom företagsspelet Forest fortsatte med inriktning på att öka förståelsen för de ekonomiska sambanden inom koncernen. På det skogliga området utarbetades en plan för kompetensutvecklingen. Inom Södra Cell genomfördes samverkans- och kommunikationsutveckling för olika grupper anställda.

Nya begränsande regler rörande förtida pensionering fastställdes och gäller från 1998. Tidigare pensionering än vid 65 års ålder är endast möjlig i undantagsfall, efter individuell överenskommelse mellan företag och medarbetare. Koncernens medarbetare erbjöds att från 1998 få hyra dator till låg kostnad, i syfte att höja IT-kompetensen. Cirka 70 procent tackade ja till erbjudandet.

Personalstyrkan beräknas på olika sätt, ibland används begreppet medelantal anställda, ibland antal anställda och ibland antal befattningar / årsanställda*. Vid utgången av 1997 var antalet befattningar / årsanställda i koncernen 2 344, varav Södra Cell 1 312, Södra Timber 475, Södra Skog 394 och i övrigt inom Sverige 162. Sammanlagt minskade antalet befattningar / årsanställda med 41 varav flertalet inom Södra Cell. Andelen kvinnor ökade från 14 till 15 procent.

SÖDRA har många medarbetare med längre anställningstid än normalt inom svensk industri. Genomsnittet är 17 år. Diagrammet över åldersstrukturen visar att koncernen har ett stort antal medarbetare i medelålder. Genomsnittet för alla anställda 1997 var 44 år.

Sjukfrånvaron minskade något och var sammanvägd för koncernen 2,4 procent av tillgänglig arbetstid, exklusive semester. Detta berodde bl a på att antalet långtidssjuka var färre. Den totala frånvaron har minskat under 90-talet och uppmättes till 6,5 procent för 1997, vilket är under genomsnittet för svensk industri.

*) Med befattning/årsanställd avses utfört arbete omräknat till heltidstjänster för tjänstemän respektive kollektivanställda (exempelvis är två halvtidstjänster lika med en befattning/årsanställd). Antalet anställda är lika med antalet personer. Medelantal anställda beräknas som det totala antalet arbetade timmar dividerat med en s k normal årsarbetstid (1997: 1 625 timmar), lika för hela landet. Begreppet ger en högre numerär än antalet befattning/årsanställda.

Årsredovisning 1997

Förvaltningsberättelse

Resultaträkning

Balansräkning

Finansieringsanalys

Bokslutskommentarer

Revisionsberättelse

Fem år i sammandrag

Styrelse

Koncernledning

Merparten av de tillverkade produkterna exporteras, främst till Västeuropa.

Förvaltnings-berättelse

Södra Skogsägarna ekonomisk förening med dotterbolag (organisationsnummer 729500–3789)

Marknad och produktion

Den internationella konjunkturen följde förväntningarna fram till hösten. I Europa fortsatte den måttliga återhämtningen och i USA bestod det sedan flera år starka konjunkturläget. I början av hösten pekade förutsägelserna på att även fortsättningen in på 1998 skulle bli bra. Den upptornande ekonomiska och finansiella krisen i Asien kom sedan som en överraskning för de flesta. En förändring som även fick stor påverkan på marknaderna för massa och sågade trävaror.

God internationell efterfrågan på papper och papp bidrog till att leveranserna av blekt kemisk massa var rekordhöga. Till Europa och USA ökade volymerna med 5 respektive 10 procent. På den alltmer betydelsefulla asiatiska marknaden utvecklades efterfrågan betydligt ryckigare med väsentligt lägre inköp under årets senare del.

Priset för blekt sulfatmassa var under press under årets första del för att bottna på 500 USD under senvåren. Därefter inleddes en återhämtning. I oktober var noteringen 610 USD med förhoppningar om ytterligare uppgång. Dessa infriades emellertid inte. I stället trycktes priset ner på nytt till under 550 USD i början av 1998. Södra Cells erhållna genomsnittspris i SEK låg 13 procent över fjolårsnivån.

Produktionen vid SÖDRAs tre massabruk uppgick till rekordhöga 1 188 000 ton (995 000), varav 329 000 ton (310 000) lövmassa. Ökningen förklaras främst av den ökade kapaciteten i Mönsterås, men även av hög takt i Mörrum och Värö.

Under årets första hälft var trävarumarknaden stark och priserna på väg upp. Vid halvårsskiftet skedde en omsvängning. Marknaden försvagades bl a av ett alltför stort utbud i Sverige och andra producentländer. Priserna föll kraftigt mot slutet av året. Trots det låg det erhållna genomsnittspriset 20 procent över fjolårsnivån. Produktionen vid SÖDRAs sju sågverk ökade till 614 000 m^3 (539 000). De flesta verken överträffade tidigare produktionsrekord.

Även för Södra Skog var 1997 ett volymmässigt rekordår. Virkesanskaffning och leveranser ökade till 10,5 milj m^3fub (8,6). Av leveranserna gick 5,5 milj m^3fub (4,3) till Södra Cell, 1,3 milj m^3fub (1,1) till Södra Timber, 0,5 milj m^3fub (0,5) till Södra Skogsenergi och 3,2 milj m^3fub (2,7) externt, varav merparten till sågverk.

Timmerpriserna höjdes kring årsskiftet med ca 55 kr / $m^3$to för gran och ca 40 kr / $m^3$to för tall. Grantimmerpriserna var sedan stabila under hela året. Talltimmerpriserna hade en något stigande trend fram till början av hösten. Den ryckiga och periodvis pressade massamarknaden gav inte utrymme för någon höjning av massavedspriset. Priset på barrmassaved låg oförändrat på 240 kr / m^3fub under hela året.

Resultat och lönsamhet

Koncernens resultat efter finansnetto förbättrades till 592 MSEK (-318). Vid årets början redovisades förlustresultat. I och med att massapriset steg lyftes resultatet under andra och tredje kvartalet. Mot slutet av året vek resultatkurvan ner mot noll som följd av sjunkande massa- och trävarupriser. Under inledningen av 1998 låg resultatnivån kvar på otillfredsställande nivå. Inför andra halvåret finns förhoppningar om att priser och resultat åter ska kunna lyftas.

Avkastningen på sysselsatt kapital var 12 procent (-3). Under femårsperioden 1993–97 nådde avkastningen i snitt 15 procent.

Finansiell ställning

Vid årets slut uppgick soliditeten till 55 procent (55) och andelen riskbärande kapital till 65 procent (64).

Likvida medel, dvs kortfristiga placeringar och kassa, ökade under året till 1 703 MSEK (964). Därutöver disponerade koncernen bindande kreditlöften om 1 344 MSEK vid årsskiftet.

Nettolåneskulden, dvs skillnaden mellan likvida medel och finansiella skulder, förbättrades från -925 MSEK vid årets början till -321 MSEK vid slutet av året.

Investeringar

Årets investeringar i anläggningar uppgick till 356 MSEK (939), varav 250 MSEK (813) inom Södra Cell.

Under året togs beslut om att bygga ut kapaciteten vid Mönsterås Bruk med 200 000 ton till 750 000 ton. Expansionen ska vara genomförd 1999. Vidare beslutades om att uppföra ett nytt sågverk med en kapacitet på 300 000 m^3 i anslutning till Mönsterås Bruk. Sågverket beräknas stå färdigt för drift sensommaren 1999. De sammantagna investeringsutgifterna för expansionen beräknas till ca 1,9 miljarder kr, inklusive erforderlig utbyggnad av hamn m m.

FoU

Koncernens kostnader för forskning och utveckling härrör dels från den egna forskningen, dels från det stöd som ges till externa forskningsprojekt. 1997 uppgick dessa kostnader sammantaget till drygt 25 MSEK.

Den egna forskningen är mest utbyggd på massasidan med särskild tyngd på områdena vedråvaruegenskaper, kokning, blekning och fiber- / papperskunnande. På den skogliga sidan och på trävaruområdet sker forskningen främst genom samarbete med externa forskningsinstitut och högskolor. Satsningen på FoU-aktiviteter har ökat under senare år, bl a på trävaruområdet där det för närvarande pågår en rad projekt för att möjliggöra ökad träanvändning i byggnation av flerfamiljshus m m.

Medlemmar

Vid årets slut var 31 378 skogsägare medlemmar i SÖDRA (31 039). Medlemmarna ägde tillsammans 1 714 813 ha skog (1 684 367), vilket motsvarar drygt hälften av den privatägda skogsmarken inom SÖDRAs verksamhetsområde.

Övrigt

Konkurrensverkets beslut 1996 att förbjuda SÖDRA att fastställa priser på sågtimmer och massaved vid extern försäljning överklagades 1996 av SÖDRA till Stockholms tingsrätt. Tingsrättens utslag i november 1997 innebar att SÖDRA friades i ärendet. Bl a fann inte tingsrätten att verksamheten varit skadlig för konkurrensen. Konkurrensverket har överklagat tingsrättens beslut till marknadsdomstolen och upprepar sin motivering att man anser att SÖDRAs prissättning ”hindrar, begränsar eller snedvrider konkurrensen på marknaden i väsentlig omfattning”. Marknadsdomstolen, som är slutlig instans, väntas besluta i ärendet under andra halvåret 1998.

Under året beslutade riksdagen om förändringar i lagen om ekonomiska föreningar. Dessa innebär bl a att taket för insatsutdelning slopas och att utdelningsbara vinstmedel kan överföras till medlemsinsatser om en förening så önskar. Ändringarna trädde i kraft 1 januari 1998.

Södra Cell genomförde en leasingtransaktion med två amerikanska banker som motpart. Transaktionen innebar att utrustning vid Mörrums Bruk har hyrts ut och återhyrts. Hyresintäkter och kostnader förskottsbetalas enligt praxis för denna typ av transaktion, vilket medför att koncernen netto tillfördes 216 MSEK som tillgodoräknas årets resultat.

Beslut togs om att avveckla sågverket i Örkelljunga under 1998.

Resultaträkning

MSEK		Koncernen 1997	Koncernen 1996	Moderföretaget 1997	Moderföretaget 1996
Nettoomsättning	not 1	**7 751,8**	6 084,5	**4 242,8**	3 444,0
Förändring av varulager		**98,8**	– 107,4	**–**	–
Aktiverat arbete för egen räkning		**3,5**	22,3	**–**	–
Övriga rörelseintäkter	not 2	**356,1**	462,4	**90,1**	54,3
Rörelsens kostnader					
Råvaror och förnödenheter		**– 2 671,0**	– 2 190,7	**– 1,9**	– 2,1
Handelsvaror	not 3	**– 1 228,0**	– 1 292,3	**– 3 467,7**	– 2 849,8
Personalkostnader	not 23	**– 1 030,2**	– 993,6	**– 211,0**	– 197,8
Övriga kostnader	not 4	**– 2 082,6**	– 1 767,6	**– 606,8**	– 516,0
Avskrivningar enligt plan	not 5	**– 478,5**	– 531,9	**– 9,7**	– 11,4
Rörelseresultat		**719,9**	– 314,3	**35,8**	– 78,8
Finansnetto	not 6	**– 128,1**	– 3,8	**218,1**	211,9
Resultat efter finansnetto	not 7	**591,8**	– 318,1	**253,9**	133,1
Koncernbidrag	not 8	**–**	–	**10,9**	20,5
Resultat före skatter		**591,8**	– 318,1	**264,8**	153,6
Skatter	not 9	**– 115,7**	113,2	**–**	– 0,4
Årets resultat		**476,1**	– 204,9	**264,8**	153,2

Nettoomsättning och rörelseresultat per verksamhet (MSEK)	Nettoomsättning **1997**	Nettoomsättning 1996	Rörelseresultat **1997**	Rörelseresultat 1996
Södra Skog	**4 246**	3 447	**75**	– 33
Södra Skogsenergi	**221**	193	**1**	4
Södra Timber	**1 129**	925	**30**	– 20
Södra Cell	**4 456**	3 478	**689**	– 235
Södra Finans	**–**	–	**2**	32
Övrigt	**603**	518	**– 77**	– 62
Internleveranser	**– 2 903**	– 2 476	**–**	–
Summa	**7 752**	6 085	**720**	– 314
Finansnetto			**– 128**	– 4
Koncernens resultat efter finansnetto			**592**	– 318

Koncernens försäljning ökade till 7 752 MSEK (6 085). Exporten svarade för 4 304 MSEK (3 224).

Övriga rörelseintäkter uppgick till 356 MSEK (462). Häri ingick 216 MSEK från en lease in/lease out-affär avseende utrustning vid Mörrums Bruk.

Rörelseresultatet förbättrades till 720 MSEK (-314). I resultatet ingick kursförluster på terminskontrakt med 231 MSEK, att jämföra med fjolårets kursvinster på 300 MSEK. Resultatförbättringen från 1996 förklaras främst av större försäljningsvolymer och högre priser för både massan, de sågade trävarorna och virkesråvaran. Samtidigt begränsades kostnadsökningarna. Vid massabruken medförde den högre volymen och lägre virkeskostnader att den genomsnittliga produktionskostnaden per ton var 14 procent lägre än året innan.

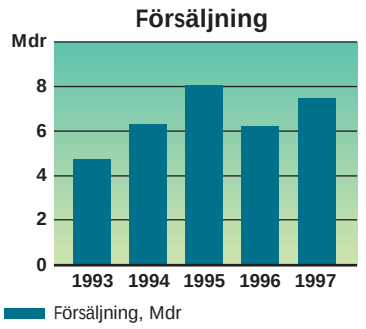
Vid en jämförelse med 1996 ska även beaktas att fjolårets resultat belastades med merkostnader för hantering av stormskadat virke och intrimning av ny utrustning vid massabruken.

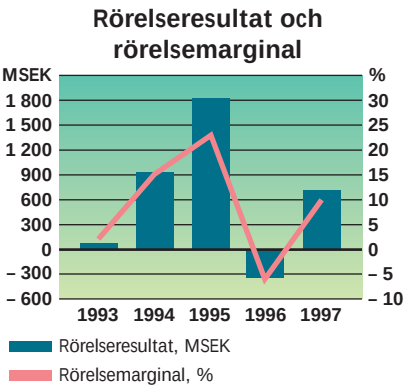
Avskrivningarna reducerades till 478 MSEK (532), främst på grund av att den gamla Mönsteråsanläggningen var slutligt avskriven i och med 1996.

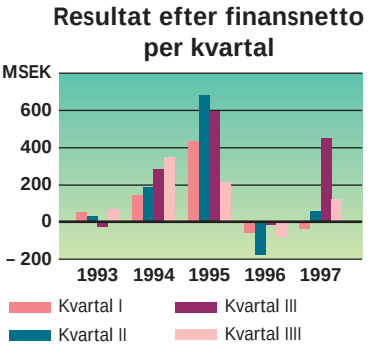
Södra Cells, Södra Skogs och Södra Timbers resultat förbättrades markant jämfört med 1996 års dåliga utfall. Södra Finans resultat sjönk till en långsiktigt mer normal nivå.

Finansnettot uppgick till -128 MSEK (-4), inklusive kursförluster på dollarlån med 71 MSEK. I 1996 års finansnetto ingick vinst från försäljning av obligationer med 74 MSEK.

Resultatet efter finansnetto förbättrades till 592 MSEK (-318). Vid årets början låg resultatnivån under nollstrecket. I och med att massapriset steg från senvåren lyftes resultatet under andra och tredje kvartalet. Mot slutet av året vek resultatkurvan åter ner, främst som följd av fallande massa- och trävarupriser.

Koncernens nettoomsättning per marknad (MSEK)	**1997**	**Andel av total, %**	1996	Andel av total, %
Sverige	**3 448**	**45**	2 861	47
Tyskland	**1 411**	**18**	1 020	17
Nederländerna	**426**	**5**	303	5
Italien	**418**	**5**	326	5
Frankrike	**404**	**5**	260	4
Storbritannien	**365**	**5**	296	5
Österrike	**343**	**4**	300	5
Norge	**138**	**2**	99	2
Schweiz	**130**	**2**	111	2
Danmark	**97**	**1**	83	1
Irland	**57**	**1**	44	1
Asien	**251**	**3**	99	2
Afrika	**86**	**1**	81	1
Övriga	**178**	**3**	202	3
	7 752	**100**	6 085	100

Balansräkning

MSEK		Koncernen 1997	Koncernen 1996	Moderföretaget 1997	Moderföretaget 1996
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	not 10	**5 147,2**	5 279,0	**158,9**	159,8
Finansiella anläggningstillgångar	not 11	**8,2**	34,0	**1 332,8**	1 363,1
Summa anläggningstillgångar		**5 155,4**	5 313,0	**1 491,7**	1 522,9
Omsättningstillgångar					
Varulager	not 12	**761,8**	633,4	**39,6**	38,8
Fordringar	not 13	**1 069,1**	1 102,3	**723,8**	542,3
Kortfristiga placeringar	not 14	**1 520,1**	868,1	**1 733,4**	1 298,1
Kassa och bank		**183,3**	95,6	**153,5**	84,1
Summa omsättningstillgångar		**3 534,3**	2 699,4	**2 650,3**	1 963,3
Summa tillgångar		**8 689,7**	8 012,4	**4 142,0**	3486,2
Eget kapital och skulder					
Eget kapital	not 15				
Bundet eget kapital					
Insatskapital		**352,4**	325,3	**352,4**	325,3
Bundna reserver		**2 453,6**	2 166,2	**885,3**	877,6
		2 806,0	2 491,5	**1 237,7**	1 202,9
Fritt eget kapital					
Balanserade vinstmedel		**1 526,0**	2 145,2	**406,9**	388,2
Årets resultat		**476,1**	– 204,9	**264,8**	153,2
		2 002,1	1 940,3	**671,7**	541,4
Summa eget kapital		**4 808,1**	4 431,8	**1 909,4**	1 744,3
Obeskattade reserver	not 16	**–**	–	**67,0**	67,1
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	not 17	**554,0**	528,6	**291,7**	288,6
Övriga räntebärande avsättningar		**6,7**	–	**–**	–
Avsättningar för skatter	not 18	**830,8**	720,5	**–**	–
Summa avsättningar		**1 391,5**	1 249,1	**291,7**	288,6
Skulder					
Räntebärande skulder	not 19	**1 463,7**	1 359,9	**1 324,6**	1 012,5
Rörelseskulder	not 20	**1 026,4**	971,6	**549,3**	373,7
Summa skulder		**2 490,1**	2 331,5	**1 873,9**	1 386,2
Summa eget kapital och skulder		**8 689,7**	8 012,4	**4 142,0**	3 486,2
Ställda säkerheter	not 21	**824,1**	1 194,3	**200,7**	200,2
Ansvarsförbindelser	not 22	**78,7**	50,3	**249,5**	232,8

Balansräkningen påverkades främst av årets positiva resultat och begränsade investeringar. Balansomslutningen ökade till 8 690 MSEK (8 012).

Likvida medel, dvs kassa och kortfristiga placeringar, ökade till 1 703 MSEK (964). Därutöver disponerade koncernen vid årsskiftet bindande kreditlöften om 1 344 MSEK.

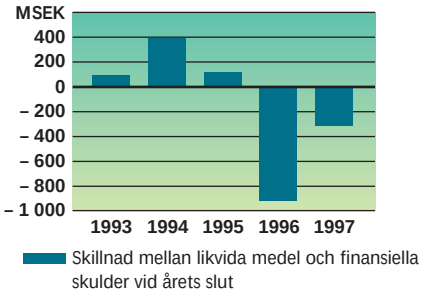
Summa eget kapital steg med 376 MSEK till 4 808 MSEK (4 432). Vid årets utgång svarade insatskapitalet för 7 procent och övrigt eget kapital för 93 procent av totalt eget kapital.

De finansiella skulderna ökade till 2 024 MSEK (1 889). Av ökningen härrörde 71 MSEK från ökad medlemsupplåning och lika mycket från uppskrivning av befintligt dollarlån.

Skillnaden mellan likvida medel och finansiella skulder förändrades under året från -925 MSEK till -321 MSEK.

Vid årets slut uppgick soliditeten till 55 procent (55) och andelen riskbärande kapital till 65 procent (64).

Finansiell nettotillgång/skuld

Sysselsatt kapital i genomsnitt, MSEK	**1997**	1996
Södra Skog	**261**	270
Södra Skogsenergi	**83**	85
Södra Timber	**599**	545
Södra Cell	**5 050**	4 868
Koncerngemensamt	**25**	41
Summa	**6 018**	5 809
Latent skatteskuld	**– 776**	– 780
Likvida medel	**1 334**	1 172
Totalt	**6 576**	6 201

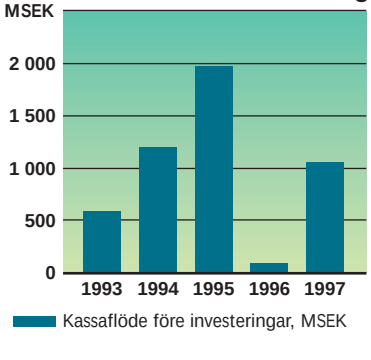
Eget kapital, MSEK	**1997**	1996	1995	1994	1993
Insatskapital	**352**	325	299	268	243
Övrigt eget kapital	**4 456**	4 107	4 512	3 276	2 588
Summa eget kapital	**4 808**	4 432	4 811	3 544	2 831
Insatskapital/medlem (SEK)	**11 200**	10 500	9 600	8 800	8 200
Summa eget kapital/ medlem (SEK)	**153 200**	142 800	154 200	116 300	95 300

Finansieringsanalys

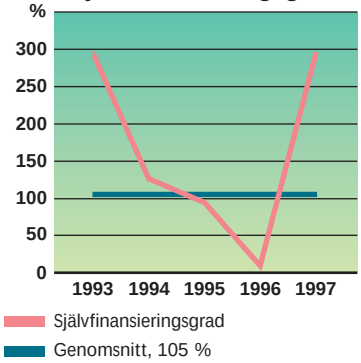
MSEK	Koncernen 1997	Koncernen 1996	Moderföretaget 1997	Moderföretaget 1996
Resultat efter finansnetto	**591,8**	– 318,1	**253,9**	133,1
Avskrivningar enligt plan	**478,5**	531,9	**9,7**	11,4
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar, nedskrivningar m m	**26,3**	25,4	**–**	– 0,9
Koncernbidrag	**–**	–	**10,9**	20,5
Skatter	**– 5,5**	– 6,1	**–**	– 0,4
Medel från årets verksamhet	**1 091,1**	233,1	**274,5**	163,7
Förändring av				
Rörelsefordringar (ökning –)	**33,2**	129,1	**– 181,6**	72,0
Varulager (ökning –)	**– 128,4**	264,4	**– 0,8**	28,7
Rörelseskulder (ökning +)	**54,8**	– 538,5	**175,6**	– 72,5
Nettofinansiering från årets verksamhet	**1 050,7**	88,1	**267,7**	191,9
Förändring av finansiella fordringar (ökning –)	**– 0,5**	– 0,8	**– 0,9**	66,5
Investeringar i aktier och andelar	**–**	– 51,2	**–**	– 0,7
Investeringar i övriga anläggningstillgångar	**– 355,8**	– 938,6	**– 11,4**	– 85,3
Försäljning av anläggningstillgångar	**9,1**	42,6	**33,8**	54,0
Finansieringsöverskott(+)/underskott(–) efter investeringar	**703,5**	– 859,9	**289,2**	226,4
Utdelning/efterlikvid till medlemmar	**– 126,8**	– 200,3	**– 126,8**	– 200,3
Förändring av insatskapital (ökning +)	**27,1**	26,4	**27,1**	26,4
Förändring av nettolåneskuld (ökning –)	**603,8**	– 1 033,8	**189,5**	52,5

Förändring av likvida medel (ökning +)	**739,7**	– 416,8	**504,7**	50,3
Förändring av finansiella skulder (ökning –)	**– 135,9**	– 617,0	**– 315,2**	2,2
Förändring av nettolåneskuld (ökning –)	**603,8**	– 1 033,8	**189,5**	52,5

Kassaflöde före investeringar

Självfinansieringsgrad

Finansieringsanalys 1993–1997 i sammandrag (MSEK)	
Medel från verksamheten	5 011
Ökning av rörelsekapital	– 114
Nettofinansiering från verksamheten	**4 897**
Investeringar i anläggningstillgångar	– 4 652
Försäljning av anläggningstillgångar	492
Finansieringsöverskott efter investeringar	**737**
Utdelning och efterlikvid till medlemmar	– 521
Ökning av insatskapital	127
Minskning av nettolåneskuld	**343**

Bokslutskommentarer

Kommentarer till moderföretagets och koncernens resultat- och balansräkningar. (Alla belopp i tabeller avser MSEK om inget annat anges).

Allmänt

Från och med 1997 tillämpas den nya årsredovisningslagen, vilken främst inneburit förändringar i uppställningen i resultat- och balansräkningarna. Jämförelseåret har anpassats till de nya reglerna. Övriga förändringar framgår av noterna.

Redovisningsprinciper

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar moderföretaget Södra Skogsägarna ek för och samtliga dotterbolag där moderföretaget innehade mer än 50 procent av röstetalet.

Koncernredovisningen upprättas enligt Redovisningsrådets rekommendation nr 1.

Intresseföretag

Aktier i utomstående företag med kapitalandel på mer än 20 procent har inte redovisats som intresseföretag då innehavet antingen är av ringa betydelse eller inte avser långsiktigt innehav.

Utländska dotterbolag

Vid omräkning till svenska kronor av de utländska dotterbolagens resultaträkningar samt tillgångar och skulder används balansdagens kurs. Omräkningsdifferensen inräknas i årsresultatet.

Fordringar

Fordringar upptas till belopp varmed de beräknas inflyta.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs.

Terminskontrakt avseende säkring av framtida valutaflöden resultatredovisas i samma period som underliggande flöden. Terminspremien/-avdraget periodiseras över terminskontraktens löptid.

Övriga terminskontrakt omräknas vid årets slut till balansdagens kurs med beaktande av terminspremie/-avdrag.

Kursdifferenser på långfristiga lån i utländska valutor redovisas under finansiella intäkter och kostnader i resultaträkningen. Övriga kursdifferenser redovisas som Övriga rörelseintäkter respektive Övriga kostnader.

Varulager

Färdiga varor värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkliga värdet. Råvaror, halvfabrikat och övriga lagervaror värderas till det lägsta av anskaffnings- och återanskaffningsvärdet. Erforderligt avdrag för inkurans görs.

Avskrivningar enligt plan

Avskrivningar enligt plan beräknas på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärde. Avskrivningssatserna för maskiner och inventarier är:

6 procent	cellulosafabriker och sågverk
8–12 procent	verkstadsmaskiner och inventarier
20 procent	rörliga transportmedel, datorer

Avskrivning av leasingobjekt sker med beaktande av löptid och restvärde enligt respektive leasingavtal. Byggnader och markanläggningar skrivs av med 1,75–5 procent, vilket överensstämmer med skattemässigt tillåtna avskrivningar. I avskrivningsunderlaget för byggnader ingår även uppskrivningar.

Det övervärde på anläggningstillgångar som uppstår vid tillämpning av förvärvsmetoden i koncernredovisningen ingår i avskrivningsunderlaget.

Resultaträkningen

Not 1. Nettoomsättning

Som nettoomsättning redovisas fakturerad försäljning inklusive ersättning för leveranskostnader och försäljningskommissioner. Dessa ersättningar har tidigare inte ingått i omsättningen. Jämförelseåret 1996 har korrigerats med hänsyn till principförändringen. Av moderföretagets försäljning utgjorde leveranser till dotterbolag 2 285,2 MSEK (1 912,0). Inköp från dotterbolag uppgick till 217,4 MSEK (159,0).

Not 2. Övriga rörelseintäkter

I koncernens Övriga rörelseintäkter 1997 ingår vinst vid lease in/ lease out-affär med 216,2 MSEK.1996 ingick kursvinster på terminskontrakt med 300,0 MSEK.

Not 3. Handelsvaror

Som handelsvaror redovisas i huvudsak koncernens kostnad för försäljning av virkesråvara till externa kunder. I moderföretaget tillkommer leveranser till dotterbolag.

Not 4. Övriga kostnader

I koncernens Övriga kostnader ingår kursförluster på terminskontrakt med 231,0 MSEK 1997.

Not 5. Avskrivningar enligt plan

	Koncernen		Moderföretaget	
	1997	1996	**1997**	1996
Byggnader	**41,6**	36,7	**0,4**	0,4
Markanläggningar	**8,4**	7,1	**–**	–
Maskiner	**370,5**	427,8	**–**	–
Inventarier	**58,0**	60,3	**9,3**	11,0
	478,5	531,9	**9,7**	11,4

Not 6. Finansnetto

	Koncernen		Moderföretaget	
	1997	1996	**1997**	1996
Koncernbidrag	**–**	–	**142,5**	124,8
Utdelning på aktier i dotterbolag	**–**	–	**72,0**	31,0
Utdelning på aktier i utomstående företag	**0,1**	0,1	**–**	–
Intäktsräntor från koncernföretag	**–**	–	**26,8**	37,8
Intäktsräntor från övriga	**82,1**	187,1	**62,4**	147,5
Kostnadsräntor till koncernföretag	**–**	–	**– 7,6**	– 14,8
Kostnadsräntor till övriga	**– 110,4**	– 145,3	**– 65,8**	– 113,7
Kursdifferenser på lån	**– 71,3**	– 14,4	**– 10,0**	– 1,7
Reavinst vid försäljning av aktier	**–**	1,7	**–**	1,0
Nedskrivning av aktier	**– 26,3**	– 33,0	**–**	–
Övrigt	**– 2,3**	–	**– 2,3**	–
	– 128,1	– 3,8	**218,0**	211,9

I årsredovisningen för 1996 ingick reavinst och nedskrivning i rörelseresultatet.

I räntekostnaderna ingår ränta på pensionsskulder för koncernen med 18,9 MSEK (30,3) och för moderföretaget med 10,7 MSEK (16,9).

Erhållna koncernbidrag motsvarande normal utdelning från dotterbolag redovisas i moderföretagets resultaträkning som finansiella intäkter. Övriga koncernbidrag redovisas som bokslutsdispositioner (not 8).

Moderföretaget tog emot följande finansiella koncernbidrag:

	1997	1996
Södra Cell AB	**142,5**	123,0
Södra Skogsenergi AB	**–**	1,8
	142,5	124,8

Not 7. Resultat efter finansnetto

I Resultat efter finansnetto ingår jämförelsestörande poster enligt följande:

Koncernen	Övr rörelseintäkter		Finansnetto		Summa	
	1997	1996	**1997**	1996	**1997**	1996
Nedskrivning av aktier	**–**	–	**– 26,3**	– 33,0	**– 26,3**	– 33,0
Resultat vid lease in/ lease outaffär	**216,2**	–	**–**	–	**216,2**	–
	216,2	–	**– 26,3**	– 33,0	**189,9**	– 33,0

Not 8. Koncernbidrag

Utöver finansiella koncernbidrag enligt not 6 tog moderföretaget emot följande koncernbidrag:

	1997	1996
Södra Skogsägarna Leasing AB	**2,1**	3,6
Södra Råvaror AB	**–**	0,3
Entreprenadservice i Växjö AB	**0,3**	0,3
Södra Transport AB	**8,5**	7,6
Södra Data AB	**–**	8,7
	10,9	20,5

Not 9. Skatter

	Koncernen	
	1997	1996
Inkomstskatt	**– 5,5**	– 6,1
Latent skatt avseende bokslutsdispositioner	**– 110,2**	119,3
	– 115,7	113,2

Under 1995 avkunnade länsrätten domar i två mål avseende Södra Cell AB.

I det ena målet avslog länsrätten skattemyndighetens yrkande att en under 1991 erhållen utdelning på 565,2 MSEK från dotterbolaget Södra Treasury Company skulle beskattas. Skattemyndigheten överklagade domen till kammarrätten. Någon reservering för eventuellt tillkommande skatt gjordes inte. I februari 1998 avslog kammarrätten skattemyndighetens överklagande.

I det andra målet godtog länsrätten skattemyndighetens yrkande beträffande beräkningen av förlust vid avyttring av aktier år 1989. Domen har överklagats av bolaget till kammarrätten. Erforderlig skatt har erlagts.

Balansräkningen

Not 10. Materiella anläggningstillgångar

Koncernen	Pågående nyanläggningar	Byggnader, mark och markanläggn.	Maskiner	Inventarier	Skogsmark	Summa
Ingående anskaffningsvärde	15,2	1 262,6	7 672,7	577,8	123,3	9 651,6
Investeringar	84,8	24,8	195,8	49,8	0,6	355,8
Omklassificeringar	– 18,9	3,8	13,8	1,3	–	–
Försäljningar/utrangeringar	–	– 2,8	– 10,9	– 23,3	–	– 37,0
Utgående anskaffningsvärde	81,1	1 288,4	7 871,4	605,6	123,9	9 970,4
Ingående avskrivningar	–	– 559,9	– 3 445,2	– 374,4	– 0,2	– 4 379,7
Försäljningar/utrangeringar	–	0,9	9,9	17,1	–	27,9
Årets avskrivningar enligt plan	–	– 49,7	– 370,5	– 58,0	– 0,1	– 478,3
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	–	– 608,7	– 3 805,8	– 415,3	– 0,3	– 4 830,1
Ingående uppskrivningar	–	3,1	–	–	4,0	7,1
Försäljningar/utrangeringar	–	–	–	–	–	–
Årets utskrivningar på uppskrivet belopp	–	– 0,2	–	–	–	– 0,2
Utgående uppskrivningar	–	2,9	–	–	4,0	6,9
Utgående planenligt restvärde	81,1*	682,6	4 065,6	190,3	127,6	5 147,2
Taxeringsvärde	–	2 745,0	–	–	124,3	2 869,3

*) varav förskott till leverantörer – (1,2).

Moderföretaget	Pågående nyanläggningar	Byggnader, mark och markanläggn.	Maskiner	Inventarier	Skogsmark	Summa
Ingående anskaffningsvärde	–	15,8	–	92,7	118,4	226,9
Investeringar	–	1,4	–	9,4	0,6	11,4
Försäljningar/utrangeringar	–	– 0,4	–	– 11,5	–	– 11,9
Utgående anskaffningsvärde	–	16,8	–	90,6	119,0	226,4
Ingående avskrivningar	–	– 2,4	–	– 64,7	–	– 67,1
Försäljningar/utrangeringar	–	–	–	9,3	–	9,3
Årets avskrivningar enligt plan	–	– 0,4	–	– 9,3	–	– 9,7
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	–	– 2,8	–	– 64,7	–	– 67,5
Utgående planenligt restvärde	–	14,0	–	25,9	119,0	158,9
Taxeringsvärde	–	24,8	–	–	114,9	139,7

Not 11. Finansiella anläggningstillgångar

Koncernen	Aktier och andelar	Långfristiga fordringar	Summa
Ingående anskaffningsvärde	77,4	5,4	82,8
Tillkommande tillgångar	–	0,6	0,6
Avgående tillgångar	– 0,2	–	– 0,2
Utgående anskaffningsvärde	77,2	6,0	83,2
Ingående nedskrivningar	– 48,8	–	– 48,8
Avgående tillgångar	–	–	–
Årets nedskrivningar	– 26,2	–	– 26,2
Utgående nedskrivningar	– 75,0	–	– 75,0
Utgående restvärde	2,2	6,0	8,2

Moderföretaget	Aktier och andelar i koncernföretag	Aktier och andelar i utomstående företag	Långfristiga fordringar på koncernföretag	Långfristiga fordringar externt	Summa
Ingående anskaffningsvärde	1 348,7	0,1	10,0	4,3	1 363,1
Tillkommande tillgångar	–	–	0,2	0,7	0,9
Avgående tillgångar	– 31,1	– 0,1	–	–	– 31,2
Utgående anskaffningsvärde/bokfört värde	1 317,6	–	10,2	5,0	1 332,8

Specifikation av aktier i dotterföretag	Org.nr	Säte	Antal	Andel,%	Nominellt värde	Bokfört värde
Rörelsedrivande						
Södra Cell AB	556072-7348	Växjö	50 000	100	500,0	1 051,8
Södra Timber AB	556004-5998	Växjö	1 000	100	10,0	150,0
Södra Skogsenergi AB	556091-8764	Växjö	20 000	100	2,0	15,3
Södra Treasury Co		Irland	1 000 000	50	10,4	10,4
Södra Skogsägarna Leasing AB	556280-1943	Växjö	5 000	100	50,0	61,1
Södra Reinsurance SA		Luxemburg	4 999	100	12,0	11,1
Södra Reinsurance Co Ltd		Irland	3 999 999	100	4,0	4,0
Södra Transport AB	556242-4654	Växjö	10 000	100	1,0	2,1
Södra Skogsplantor AB	556217-0588	Växjö	1 000	100	0,1	0,1
Entreprenadservice i Växjö AB	556255-3106	Växjö	2 500	100	0,25	0,3
Södra Esti AS		Estland	400	100	0,2	0,2
Ej rörelsedrivande						11,2
Summa aktier i dotterföretag						1 317,6

Moderföretagets ägarandel i Södra Treasury Co är 50 procent. Resterande 50 procent innehas av dotterföretaget Södra Reinsurance SA.

Not 12. Varulager

	Koncernen		Moderföretaget	
	1997	1996	**1997**	1996
Råvaror och förnödenheter	**361,9**	273,6	**33,6**	33,3
Varor under tillverkning	**38,2**	23,4	**–**	–
Färdiga varor och handelsvaror	**356,1**	331,3	**0,4**	0,4
Pågående arbeten för annans räkning	**5,6**	5,1	**5,6**	5,1
	761,8	633,4	**39,6**	38,8

Not 13. Fordringar

	Koncernen		Moderföretaget	
	1997	1996	**1997**	1996
Kundfordringar	**773,4**	617,3	**165,4**	114,1
Fordringar på koncernföretag	**–**	–	**281,6**	80,4
Skattefordran	**–**	0,4	**–**	7,6
Övriga fordringar	**175,8**	291,5	**125,8**	154,0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	**119,9**	193,1	**151,0**	186,2
	1 069,1	1 102,3	**723,8**	542,3

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter 1997 avser:

	Koncernen	Moderföretaget
Intäktsräntor	8,8	7,6
Försäkringspremier och försäkringsersättningar	96,3	65,4
Anteciperad utdelning från Södra Cell AB	–	72,0
Övrigt	14,8	6,0
	119,9	151,0

Not 14. Kortfristiga placeringar

	Moderföretaget	
	1997	1996
Finansiella fordringar hos dotterföretag	**352,6**	627,8
Externa placeringar	**1 380,8**	670,3
	1 733,4	1 298,1

Värdering har skett till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet.

Not 15. Eget kapital

Insatskapital (koncernen och moderföretaget)	
Ingående balans 1 januari 1997	325,3
Av medlemmar inbetalt insatskapital	33,0
Till avgående medlemmar utbetalt insatskapital och utbetalt överskjutande insatskapital	– 5,9
Utgående balans 31 december 1997	352,4

Insatsåterbetalning 1998 till medlemmar som avgått per 31 december 1997 uppgår till 6,9 MSEK.

Bundna reserver	Koncernen	Moderföretaget
Ingående balans 1 januari 1997	2 166,2	877,6
Disposition av 1996 års vinst	7,7	7,7
Förskjutning mellan bundet och fritt eget kapital	279,7	–
Utgående balans 31 december 1997	2 453,6	885,3

Fritt eget kapital	Koncernen	Moderföretaget
Ingående balans 1 januari 1997	1 940,3	541,4
Överfört till bundna reserver	– 7,7	– 7,7
Utdelning till medlemmar	– 126,8	– 126,8
Förskjutning mellan bundet och fritt eget kapital	– 279,8	–
1997 års resultat	476,1	264,8
Utgående balans 31 december 1997	2 002,1	671,7

Not 16. Obeskattade reserver

	Moderföretaget	
	1997	1996
Ackumulerade avskrivningar utöver plan – byggnader	**1,5**	1,6
Periodiseringsfond 1994	**25,5**	25,5
Periodiseringsfond 1995	**40,0**	40,0
	67,0	67,1

Latent skatt i ovanstående obeskattade reserver uppgår till 18,8 MSEK.

Not 17. Avsättningar för pensioner

FPG/PRI-pensioner ingår med 479,9 MSEK (472,7) för koncernen och med 273,5 MSEK (273,0) för moderföretaget.

Not 18. Avsättningar för skatter

	Koncernen	
	1997	1996
Latent skatteskuld 1 januari	**720,5**	839,8
Latent skatteskuld i årets resultat	**110,3**	– 119,3
	830,8	720,5

Not 19. Räntebärande skulder

De räntebärande skulderna förfaller till betalning enligt nedan.

Koncernen	Inom 1 år	1–5 år	Mer än 5 år	Totalt
Skulder till kreditinstitut	82,1	2,1	526,0	610,2
Lån från medlemmar	615,4	151,2	86,0	852,6
Övriga skulder	–	0,3	0,6	0,9
	697,5	153,6	612,6	1 463,7

Moderföretaget	Inom 1 år	1–5 år	Mer än 5 år	Totalt
Skulder till kreditinstitut	78,8	–	–	78,8
Lån från medlemmar	615,4	151,2	86,0	852,6
Skulder till koncernföretag	–	392,6	–	392,6
Övriga skulder	–	–	0,6	0,6
	694,2	543,8	86,6	1 324,6

Not 20. Rörelseskulder

	Koncernen		Moderföretaget	
	1997	1996	**1997**	1996
Förskott från kunder	**1,4**	1,2	**0,6**	0,5
Skulder till leverantörer	**655,5**	661,2	**398,5**	263,5
Skatteskuld	**5,6**	–	**–**	–
Skulder till koncernföretag	**–**	–	**8,5**	6,5
Övriga skulder	**49,3**	94,8	**43,1**	25,3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	**314,6**	214,4	**98,6**	77,9
	1 026,4	971,6	**549,3**	373,7

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter 1997 avser:

	Koncernen	Moderföretaget
Semesterskulder och arbetsgivaravgifter	90,8	26,5
Räntekostnader	5,9	5,9
Kursförluster	44,2	44,2
Återförsäkringsbolagens upplupna skadekostnader	96,2	–
Övrigt	77,5	22,0
	314,6	98,6

Not 21. Ställda säkerheter

	Koncernen		Moderföretaget	
Säkerhet har ställts för:	**1997**	1996	**1997**	1996
Pensionförpliktelser				
Fastighetsinteckningar	**155,0**	130,0	**–**	–
Företagsinteckningar	**150,0**	175,0	**150,0**	150,0
Skulder till kreditinstitut				
Fastighetsinteckningar	**460,5**	655,7	**0,1**	0,1
Företagsinteckningar	**58,0**	233,5	**50,0**	50,0
Övriga skulder				
Bankmedel	**0,6**	0,1	**0,6**	0,1
	824,1	1 194,3	**200,7**	200,2

Not 22. Ansvarsförbindelser

	Koncernen		Moderföretaget	
	1997	1996	**1997**	1996
Pensionsförpliktelser	**–**	–	**16,0**	16,8
Övriga ansvarsförbindelser	**78,7**	50,3	**233,5**	216,0
	78,7	50,3	**249,5**	232,8

Södra Cell AB har under året genomfört en leasingtransaktion med två amerikanska banker som motpart. Underlag för transaktionen är en nyttjanderätt till utrustningen vid Mörrums Bruk. Nyttjanderätten har hyrts ut i två s k huvudleasar med en löptid på 36 år. En del av hyran har erhållits i förskott. Södra Cell AB har i sin tur och samtidigt hyrt tillbaka nyttjanderätten via två s k underleasar med en löptid på drygt 28,5 år. En bank har övertagit betalningsansvaret för hyresbetalningarna sedan Södra Cell AB gjort en förtida betalning. Efter ca 15,5 år har Södra Cell AB en option att antingen köpa eller lämna tillbaka nyttjanderätten. För Södra Cell ABs avtalsenliga fullgörande av de betalningsåtaganden som kan komma i fråga har moderföretaget tecknat borgen som för egen skuld.

Not 23. Medelantal anställda och lönekostnader

Medelantal anställda	**1997**	**varav män**	1996	varav män
Moderföretaget				
Sverige	**510**	**85 %**	498	86 %
Dotterföretag				
Sverige	**2 062**	**87 %**	2 083	88 %
England	**3**	**66 %**	3	33 %
Frankrike	**3**	**33 %**	4	25 %
Nederländerna	**3**	**0 %**	3	0 %
Schweiz	**3**	**33 %**	3	33 %
Tyskland	**3**	**33 %**	3	33 %
Estland	**10**	**80 %**	7	86 %
Totalt	**2 597**	**87 %**	2 604	87 %

	1997		1996	
Löner och ersättningar	Styrelse och VD	Övriga anställda	Styrelse och VD	Övriga anställda
Moderföretaget	**5,4**	**125,7**	5,3	120,9
Dotterföretag i Sverige	**6,2**	**517,8**	5,9	514,4
Dotterföretag utanför Sverige	**0,5**	**12,7**	–	10,9
Summa dotterföretag	**6,7**	**530,5**	5,9	525,3
Summa koncernen	**12,1**	**656,2**	11,2	646,2

	1997		1996	
Löner, ersättningar och sociala kostnader	Löner och ersättn.	Sociala kostnader	Löner och ersättn.	Sociala kostnader
Moderföretaget	**131,1**	**65,8**	126,2	61,4
(varav pensionskostnader)		**(16,6)**		(15,7)
Dotterföretag	**537,2**	**236,0**	531,2	244,3
(varav pensionskostnader)		**(53,5)**		(56,7)
Summa koncernen	**668,3**	**301,8**	657,4	305,7
(varav pensionskostnader)		**(70,1)**		(72,4)

Av moderföretagets pensionskostnader avser 4,6 MSEK (4,2) nuvarande och tidigare styrelse och verkställande direktörer. Utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 22,6 MSEK (24,2).

Av koncernens pensionskostnader avser 5,8 MSEK (5,2) nuvarande och tidigare styrelse och verkställande direktörer. Utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 30,1 MSEK (28,5).

I enlighet med föreningsstämmans beslut har till föreningsstyrelsens ledamöter under 1997 förutom sedvanliga dagarvoden och traktamenten utbetalats arvoden med sammanlagt 948 750 kronor. Ordförandens arvode därav utgjorde 300 000 kronor, vartill kommer bilförmån.

Till verkställande direktören Helge Eklund har utgått lön med 3 320 000 kronor. Anställningsavtalet gäller tills vidare med en ömsesidig uppsägningstid av 12 månader. Vid uppsägning från företagets sida innan Eklund uppnått 60 års ålder utbetalas utöver lön under uppsägningstiden ett avgångsvederlag motsvarande en årslön. Om Eklund kvarstår i tjänst efter att ha uppnått 60 års ålder finns möjlighet till avtalspension motsvarande 75 procent av slutlönen vid avgångstillfället för tiden fram till ordinarie ålderspension, f n 65 år.

För övriga tjänstemän i koncernledningen föreligger individuella anställningsavtal med uppsägningstider varierande mellan 3 och 12 månader samt avgångsvederlag motsvarande en årslön. I några enstaka fall förekommer därutöver överenskommelser om särskild ersättning vid uppsägning från företagets sida före 60 års ålder samt utfästelser om möjlighet till avtalspension från 60 års ålder.

Vinstdisposition

Koncernens fria egna kapital uppgick till 2 002,1 MSEK. Föreslagna avsättningar till bundet eget kapital utgjorde 13,3 MSEK. Styrelsen föreslår att till föreningsstämmans förfogande stående vinstmedel 671 710 kkr (varav 1997 års vinst 264 768 kkr) disponeras på följande sätt:

till medlemmarna utdelas 5,5 procent på insatskapitalet 351 067 kkr, utgörande	19 309 kkr
till medlemmar utgår efterlikvid med	172 736 kkr

Efterlikviden beräknas på medlemmarnas virkesleveranser 1997, exklusive skog som sålts på rot, och uppgår till 8 procent på samtliga sortiment.

till reservfonden avsätts	13 300 kkr
i ny räkning balanseras	466 365 kkr
	671 710 kkr

Växjö den 5 mars 1998

Lars-Eric Åström, ordförande	*Birgitta Johansson-Hedberg*
Christer Segerstéen, vice ordf	*Hemming Larsson*
Carl von Freisendorff	*Carl-Gustaf Liderfelt*
Evert Håkansson	*Kent Lindster*
Stig Höckerfelt	*Åke Modig*
Börje Jansson	*Ola Wilhelmsson*
Jan Johansson	*Helge Eklund,* verkställande direktör
Roland Johansson	

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Södra Skogsägarna ekonomisk förening,
organisationsnummer 729500-3789.

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Södra Skogsägarna ekonomisk förening för år 1997. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot föreningen eller på annat sätt har handlat i strid mot föreningslagen, årsredovisningslagen eller föreningens stadgar. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen, varför vi tillstyrker

att resultaträkningen och balansräkningen för moderföretaget och för koncernen fastställs och

att vinsten i moderföretaget disponeras enligt förslaget i förvaltningsberättelsen.

Styrelseledamöterna och verkställande direktören har inte vidtagit någon åtgärd eller gjort sig skyldiga till någon försummelse som enligt vår bedömning kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, varför vi tillstyrker

att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Växjö den 6 mars 1998

Nils J Gunnarsson *Hans Karlsson*
Auktoriserade revisorer

Sven-Olov Andersson *Gunnar Melin*

Fem år i sammandrag

MSEK	**1997**	1996	1995	1994	1993
Försäljning					
Nettoomsättning*	**7 752**	6 085	8 008	6 314	4 751
– export	**4 304**	3 224	4 388	3 298	2 428
Resultat					
Rörelseresultat före avskrivningar	**1 198**	218	2 311	1 279	435
Avskrivningar enligt plan	**478**	– 532	– 484	– 341	– 356
Rörelseresultat efter avskrivningar	**720**	– 314	1 827	938	79
– överskottsgrad, %	**10**	– 3	25	17	5
Finansiella intäkter och kostnader	**– 128**	– 4	45	39	– 14
– räntetäckningsgrad, %	**7,3**	neg	13,9	11,3	1,5
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	**592**	– 318	1 872	977	65
Kapital					
Balansomslutning	**8 690**	8 012	8 432	6 407	5 116
Sysselsatt kapital	**6 833**	6 320	6 082	4 659	3 826
Eget kapital	**4 808**	4 432	4 814	3 544	2 831
Investeringar (exkl aktier och andelar)	**356**	939	2 128	915	195
Självfinansieringsgrad, %	**295**	9	93	127	296
Räntabilitet					
Avkastning på sysselsatt kapital, %	**12**	– 3	37	25	5
Avkastning på eget kapital, %	**9**	– 5	32	22	2
Finansiering					
Andel riskbärande kapital, %	**65**	64	67	65	65
Andel eget kapital (soliditet), %	**55**	55	57	55	55
Personal					
Medelantal anställda	**2 597**	2 604	2 635	2 518	2 677
Medlemmar					
Antal medlemmar	**31 378**	31 039	31 198	30 477	29 721
Ansluten areal, 1 000 hektar	**1 715**	1 684	1 662	1 604	1 552
Produktion m m					
Sågade trävaror, 1 000 m^3	**614**	539	548	431	422
Barrmassa, 1 000 ton	**859**	685	647	654	650
Lövmassa, 1 000 ton	**329**	310	264	311	336
Biobränsle, leveranser, 1 000 m^3s	**1 962**	1 714	1 705	1 570	1 619
Virkesleveranser, milj m^3fub	**10,5**	8,6	9,2	8,9	7,9

*) Fr o m 1996 ingår frakter och försäljningskommissioner i nettoomsättningen.

Definitioner

Överskottsgrad
Rörelseresultat efter avskrivningar enligt plan, ökat med finansiella intäkter (exkl kursvinster på lån i främmande valutor), i procent av försäljningsintäkter.

Räntetäckningsgrad
Rörelseresultat efter avskrivningar enligt plan, ökat med finansiella intäkter (exkl kursvinster på lån i främmande valutor), i förhållande till räntekostnader.

Sysselsatt kapital
Balansomslutningen minskad med ej räntebärande rörelseskulder och latent skatteskuld. Genomsnittligt sysselsatt kapital beräknas som ingående balans plus utgående balans dividerat med två. För operativa enheter beräknas sysselsatt kapital som balansomslutning exkl likvida medel minus rörelseskulder.

Avkastning på sysselsatt kapital
Rörelseresultat efter avskrivningar enligt plan, ökat med finansiella intäkter (exkl kursvinster på främmande valutor), i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital.

Eget kapital
Redovisat eget kapital, vilket inkluderar andelen eget kapital i obeskattade reserver. Genomsnittligt eget kapital beräknas som ingående balans plus utgående balans dividerat med två.

Avkastning på eget kapital
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader minskat med 28 procent beräknad skatt, i procent av genomsnittligt eget kapital.

Självfinansieringsgrad
Nettofinansiering från årets verksamhet enligt finansieringsanalysen, i procent av årets investeringar.

Andel riskbärande kapital
Summan av redovisat eget kapital, minoritetsintressen och latent skatteskuld, i procent av balansomslutningen.

Andel eget kapital (soliditet)
Eget kapital i procent av balansomslutningen.

Medelantal anställda
Summa arbetad tid dividerad med normal årsarbetstid (1997: 1 625 timmar).

Styrelse

ORDINARIE
Skogsbrukare Lars-Eric Åström, Rejmyre (ordförande)

Skogsbrukare Christer Segerstéen, Rimforsa (vice ordförande)

Direktör Helge Eklund, Växjö (verkställande direktör)

Direktör Carl von Friesendorff, Veberöd

Driftoperatör Evert Håkansson, Karlshamn (LO)

Lantbrukare Stig Höckerfelt, Gunnebo

Lantbrukare Börje Jansson, Traryd

Direktör Birgitta Johansson-Hedberg, Stockholm

Datatekniker Jan Johansson, Moheda (PTK)

Lantbrukare Roland Johansson, Kungsbacka

Fil mag Hemming Larsson, Högsby

Skogsbrukare Carl-Gustaf Liderfelt, Eksjö

Driftoperatör Kent Lindster, Kalmar (LO)

Direktör Åke Modig, Stockholm

Direktör Ola Wilhelmsson, Nybro

SUPPLEANTER
Leg läkare Jonas Brandström, Floda

Skogstekniker Mats Hansson, Villands Vånga

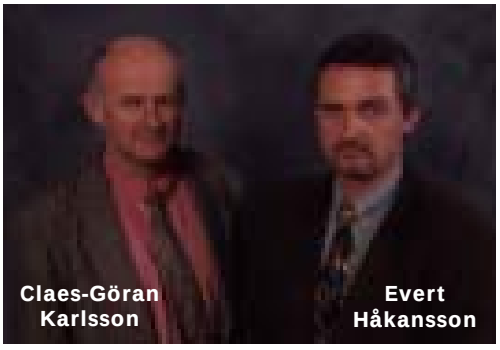
Processtekniker Claes-Göran Karlsson, Varberg (LO)

Träindustriarbetare Lars Johansson, Veddige (LO)

Skogsinspektor Lars Mattsson, Lyckeby (PTK)

Lantbrukare Jan-Olof Thorstensson, Påryd

Claes-Göran Karlsson
f. 1951. Löntagarrepresentant LO. Vice ordförande i SPIAF (Svenska Pappersindustriarbetareförbundet) avd 9, Värö Bruk. Huvudskyddsombud.

Evert Håkansson
f. 1958. Löntagarrepresentant LO. Sekreterare i SPIAF (Svenska Pappersindustriarbetareförbundet), avd 34, Mörrums Bruk. Ledamot av SPIAFs förbundsmöte.

Birgitta Johansson-Hedberg
f. 1947. Resident Director i Wolters Kluwer Scandinavia och VD och koncernchef i Liber AB. Ordförande i AB Lindex. Vice ordförande i Allmänna Pensionsfonden, fjärde fondstyrelsen. Styrelseledamot i Telia AB och FöreningsSparbanken.

Carl von Friesendorff
f. 1939. Styrelsesuppleant i Södra Cell. Revisor i Skogsägarnas Riksförbund. Ledamot av Miljönämnden och Tekniska nämnden i Lund. Styrelsesuppleant i stiftelsen AF Bostäder.

Åke Modig
f. 1945. VD och koncernchef i Arla. Styrelseordförande i Mejeriindustriernas Förening. Vice ordförande i GB Glace AB och Dagligvaruleverantörernas Förbund. Styrelseledamot i Spendrups och Wasa.

Ola Wilhelmsson
f. 1941. VD, koncernchef och styrelseledamot i AB Gustaf Kähr, Kährs Trävaru AB och Kährs Blomstermåla AB (alla inom Skanska AB). Styrelseledamot i AB Gemax Glas, S-E Bankens lokalstyrelse och Sydsvenska Handelskammaren.

Jan-Olof Thorstensson
f. 1959. Styrelsesuppleant i Södra Skogsenergi. Styrelseledamot i LRFs länsförbund i södra Kalmar.

Jonas Brandström
f. 1947. Leg. läkare med specialistkompetens i allmän medicin och företagsläkarspecialist. Verksam som företagsläkare och medicinsk konsult i Göteborgshälsan. VD Öijared Konferens och Rekreationsanläggning. Ordförande i Västra Sveriges Skogsvårdsförbund.

Stig Höckerfelt
f. 1938. Styrelseledamot i Skogsvårdsstyrelsen Östra Götaland, Östgöta Hypoteksförening och Södra Cell.

Jan Johansson
f. 1946. Löntagarrepresentant PTK. Ordförande i SIF (Svenska Industritjänstemannaförbundet) på SÖDRAs huvudkontor. Vice ordförande i SÖDRAs koncernråd.

Lars Johansson
f. 1941. Löntagarrepresentant LO. Ordförande i STIAF (Svenska Träindustriarbetareförbundet) Värösågen. Ledamot i avdelningsstyrelsen för STIAF och arbetsutskottet. Ledamot i SÖDRAs koncernråd.

Mats Hansson
f. 1956. Suppleant i LRFs provinsförbund i Skåne. Ledamot av Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland. Styrelseledamot i Södra Timber.

Roland Johansson
f. 1940. Ordförande i LRFs valberedning och ledamot av LRFs länsförbundsstyrelse i Halland. Styrelseledamot i Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland. Styrelsesuppleant i Södra Timber.

Carl-Gustaf Liderfelt
f. 1949. Ledamot i LRFs länsförbundsstyrelse och dess arbetsutskott. Styrelseledamot i Södra Skogsenergi. Styrelsesuppleant i stiftelsen AF Bostäder.

Hemming Larsson
f. 1943. Vice ordförande i Södra Skogsenergi. Ledamot i LRFs länsförbundsstyrelse och Svebio (Svenska Bioenergiföreningen).

Kent Lindster
f. 1949. Löntagarrepresentant LO. Ordförande i SPIAF (Svenska Pappersindustriarbetareförbundet) avd 24 Mönsterås Bruk. Styrelseledamot i Häradssparbanken.

Lars Mattsson
f. 1949. Områdeschef i Karlskrona skogsbruksområde. Löntagarrepresentant PTK. Ordförande i SSF-klubb SÖDRA.

Börje Jansson
f. 1953. Styrelseledamot i Södra Skogsplantor.

Christer Segerstéen
f. 1950. Styrelseledamot i Skogsägarnas Riksförbund. Vice ordförande i Södra Timber.

Helge Eklund
f. 1944. VD och styrelseledamot i Södra Skogsägarna ek för. Styrelseordförande i Södra Cell, Södra Timber och Södra Skogsenergi. Styrelseledamot i Sveriges Skogsindustriförbund, Arbio, Skogsindustrierna, Vattenfall AB, Industriförbundet och Sydsvenska Handelskammaren.

Lars-Eric Åström
f. 1946. Vice ordförande i Skogsägarnas Riksförbund. Vice ordförande i Lantbrukskredit AB Stockholm. Vice ordförande i Södra Cell. Styrelseledamot i Ägarfrämjandet och Sveriges Skogsvårdsförbund.

Koncern-ledning

SÖDRAs ledningsgrupp.
Håkan Björklund, Magnus Fagerlind, Fredrik Daveby, Helge Eklund, Sören Romberg, Eva Spjuth, Jan Carlsson, Tom Almgren, Kenth Ohlsson, Lars Becher, Nils-Erik Fransson, Roland Lövblad, Ulf Gunnarsson.

LEDNINGSGRUPP
Helge Eklund (koncernchef)
Kenth Ohlsson (Södra Skog)
Håkan Björklund (Södra Timber)
Tom Almgren (Södra Cell)
Sören Romberg (Södra Skogsenergi)
Ulf Gunnarsson (Information)
Fredrik Daveby (Medlemmar)
Magnus Fagerlind (Administration)
Jan Carlsson (Ekonomi)
Nils-Erik Fransson (Personal)
Lars Becher (Södra Finans)
Roland Lövblad (Miljö)
Eva Spjuth (sekreterare)

REVISORER
Ordinarie
Aukt revisor Nils J Gunnarsson, Växjö
Aukt revisor Hans Karlsson, Stockholm
Ekonom Sven-Olov Andersson, Vimmerby
Gunnar Melin, Loftahammar

Suppleanter
Aukt revisor Håkan Lindström, Växjö
Aukt revisor Anders Holm, Saltsjöbaden
Bankchef Björn Gunnarsson, Ankarsrum
Kontorschef Bengt Pettersson, Vikingstad

VALBEREDNING
Av föreningsstämman utsedd valberedning (suppleant inom parentes):
Gert Nilsson, Höör
(Sven-Gunnar Svensson, Asarum)
Tore Bernhäll, Lenhovda
(Ingemar Svanström, Ruda)
Hans-Olof Inghammar, Tvååker
(Karl-Olof Persson, Våxtorp)
Allan Ånell, Linköping
(Hans Rahm, Åtvidaberg)
Zeth Bergström, Bodafors
(Anders Grennborg, Vetlanda)
Karl-Åke Lagerqvist, Svenljunga
(Alf Gustafsson, Hökerum)

Södra Skog

Södra Skog, Skogsudden, 351 89 Växjö, Tel 0470-89 000, Fax 0470-255 62
Södra Skog, Region Syd, Näsbychaussén 119, Box 519, 291 25 Kristianstad, Tel 044-10 03 00, Fax 044-21 66 56
Södra Skog, Region Öst, Fölehagsvägen 11, Box 825, 391 28 Kalmar, Tel 0480-47 79 70, Fax 0480-134 87
Södra Skog, Region Väst, Värö Bruk, 430 24 Väröbacka, Tel 0340-628 000, Fax 0340-628 159
Södra Skog, Region Nord, Klostergatan 12, Box 431, 581 04 Linköping, Tel 013-37 15 00, Fax 013-37 15 19
Södra Skog, Region Mitt, V:a Storgatan 21, Box 619, 551 18 Jönköping, Tel 036-71 96 50, Fax 036-12 65 16
Södra Skogsplantor AB, Flåboda Plantskola, 360 24 Linneryd, Tel 0477-430 48, Fax 0477-430 58
Entreprenadservice i Växjö AB, Skogsudden, 351 89 Växjö, Tel 0470-893 70, Fax 0470-893 66
Södra Transport AB, Skogsudden, 351 89 Växjö, Tel 0470-89 000, Fax 0470-286 65

Södra Skogsenergi

Övre Brunnsvägen 71, Box 103, 372 22 Ronneby, Tel 0457-129 25, Fax 0457-171 40
Södra Träpulver AB, Industrivägen 4, 523 90 Ulricehamn, Tel 0321-151 90, Fax 0321-160 94

Södra Timber

Södra Timber AB, Skogsudden, 351 89 Växjö, Tel 0470-89 000, Fax 0470-71 17 21
Södra Timber AB, Kindasågen, 590 40 Kisa, Tel 0494-152 00, Fax 0494-124 19
Södra Timber AB, Värösågen, 430 24 Väröbacka 1, Tel 0340-628 000, Fax 0340-628 265
Södra Timber AB, Västervikssågen, Box 515, 593 25 Västervik 3, Tel 0490-168 10, Fax 0490-353 02
Södra Timber AB, Alex Trä, 360 73 Lenhovda, Tel 0474-484 00, Fax 0474-484 28
Södra Timber AB, Unneforssågen, 560 25 Bottnaryd, Tel 036-28 000, Fax 036-280 15
Södra Timber AB, Algo, Box 2007, 287 02 Traryd, Tel 0433-622 80, Fax 0433-624 43
Södra Timber AB, Algo, Bangatan 10, 286 37 Örkelljunga, Tel 0435-502 80, Fax 0435-541 49

Södra Cell

Södra Cell AB, Skogsudden, 351 89 Växjö, Tel 0470-89 000, Fax 0470-479 53
Södra Cell AB, Mörrums Bruk, 375 86 Mörrum, Tel 0454-55 000, Fax 0454-511 63
Södra Cell AB, Mönsterås Bruk, 383 25 Mönsterås, Tel 0499-15 000, Fax 0499-154 60
Södra Cell AB, Värö Bruk, 430 24 Väröbacka, Tel 0340-628 000, Fax 0340-628 130

Internet:
http://www.sodra.se

SÖDRA

SÖDRA, Skogsudden, 351 89 Växjö, Tel 0470-89 000, Fax 0470-217 38
Internet http://www.sodra.se/